

Разлаз у градској коалицији

А сад адио

ПОНУДА МАЛИМ АКЦИОНАРИМА ТП „СРБИЈА”

ПОЛИЦИЈСКА АНАЛИЗА КОРУПЦИЈЕ У ШУМАДИЈИ

ЗАШТО ЈЕ КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР ПРЕД БАНКРОТОМ

НЕЈЕДНАКОСТ У КУЛТУРНОМ РАЗВОЈУ СРБИЈЕ

Није Ана, него Мишковић

Посао најбоље завршавају директори

Нема дијагнозе без контролног прегледа

Београд недопустиво привилегован

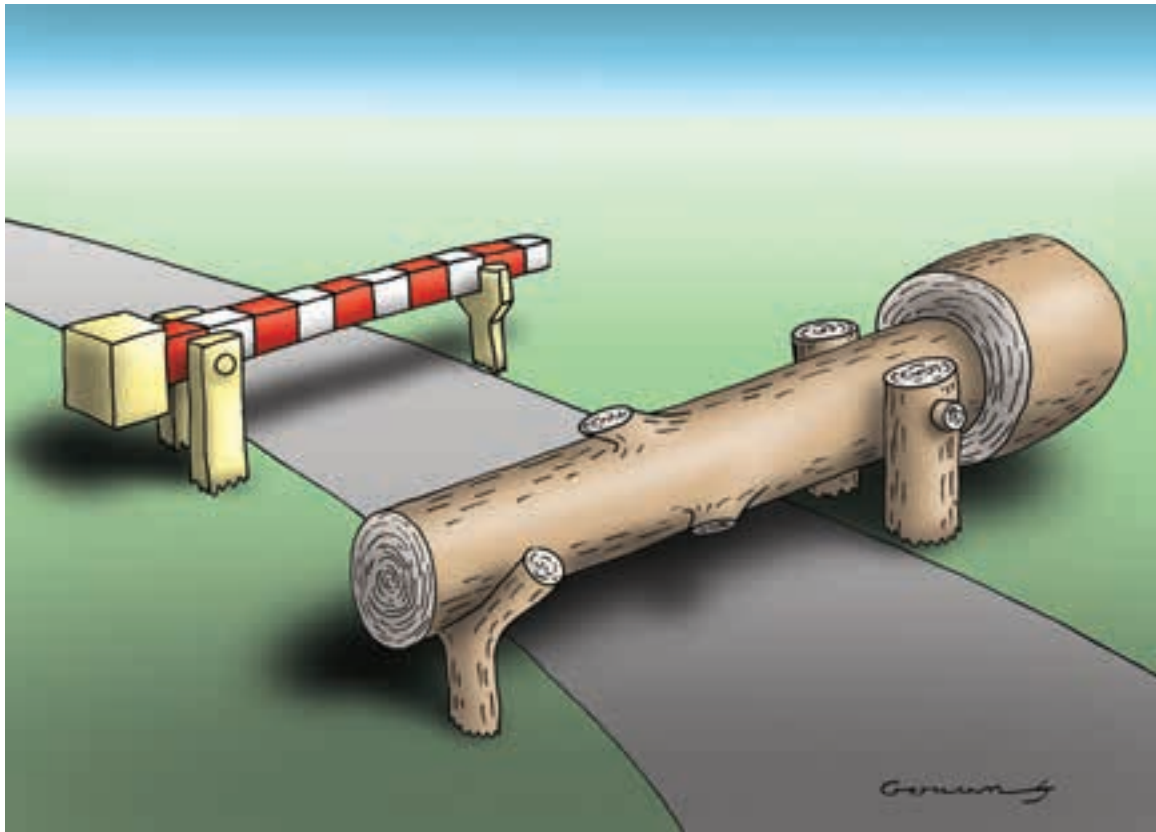
страница 4.

страница 9.

страница 9.

страница 19.

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Неимари

Пише Драган Рајичић

Реч која овог лета понајвише фигурира у нашим животима је - блокада. Ако смо некада били познати по блокади памети, сада смо тежиште блокада изместили на друмове и сокаке. То никако не значи да смо блокаду памети запоставили. Напротив, на том плану постојано одржавамо минимални процес рада.

У блокаду друмова, пак, пуним капацитетом ударају или ће тек да ударе готово сви: од сељака до радника и поштене интелигенције. Ако се овако настави, медији би под хитно требало да уместо временске прогнозе објављују који ће путни правци наредног дана бити проходни. Шта вреди путнику намернику леп и сунчан дан, ако ће од тачке А до тачке Б морати да путује цео дан, а оне су удаљене сто километара једна од друге.

Зато имам утисак да је претерана радост наших европејаца због новог моста у Београду који управо приводе крају. Дај боже да и њега неко не блокира и то пре него што свечано буде пуштен у саобраћај. Не искључујем ни могућност да ће по истом полегати деца из обданишта са упозорењем да се одатле неће померити док им надлежни органи не омогуће да виде и осете укусу неке чоколаде. Јесте да чоколада квари зубе, али ако неко покушава да те уведе у Европу без да си је икад пробао, онда мора да ти тај чика закида нешто још важније.

Нови београдски мост који спаја две савске обале делује заиста импресивно, али има једна друга грађевина коју по својој монументалности ништа не може да надмаши. Њу су политички неимари започели чим су дошли на власт, а она треба да споји армију гладних уста са 'лебом. Ту је изгледа нешто запело јер неимари нису одмакли даље од идејног пројекта, а гладни су толико разјепили уста да би од те слике и ајкуле нахватале страх кад би само могле да их виде.

Кад ће та грађевина бити завршена - то ни министар полиције не зна. Он, уосталом, још није успео да сазна ни шта би са оним коферчетом које му се задесило у рукама у тренутку кад није знао колики борац против криминала чучи у њему, а које је могло да прехрани хиљаде гладних. И он и његови коалициони партнери, међутим, искрено жале за сваким потенцијалним бирачем који због мањка калорија овај свет напушта и не видевиши Европу. За преживеле, пак, у контексту даљих радова на поменутој грађевини, управо подгревају неку чорбицу ни од чега која код најнервознијих треба да завања глад како би и они на пролеће спремно дочекали нови изборни турнус. Њима ће после тих избора свакако бити лакше ко год да победи јер негде у то време стижу младе и свеже коприве. Прсте да полижеш. Нормално.

А да се избори на радост оних са разјапљеним устима приближавају говори и све отвореније позиционирање како наших неимара из власти тако и оних легендарних градитеља из опозиције. Колико ја могу да разумем њихове ставове, дошло се до тога да, мање-више, свако може са сваким. Ако не пре избора, после, кад нам покупе гласове, нема те комбинације која не би могла да буде истргована. Постизборну трговину је, подсетимо се, први увео наш незаборавни г. Легалиста, а исту је усавршио председник Тадић формирањем актуелне владе.

Све је, дакле, могуће јер је онима који неуморно претендују на наше гласове опасно пао праг гадљивости. Борис и Ивица данас су руку под руку, а сутра им се можда придруже и Тома са Вељом, или Наташом Јовановић. А ако они више нису гадљиви једни на друге због онога што су годинама радили, онда то увелико излази из зоне доброг укуса. Што ће рећи да нама гладнима и након наредних избора не преостаје ништа друго него да ка Европи наставимо да грабимо са разјапљеним устима.

АНКЕТА ШТА МИСЛИТЕ О НОВОМ РАСКОЛУ ИЗМЕЂУ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ И ЗАЈЕДНО ЗА КРАГУЈЕВАЦ?

М. Јевшовић

Љубиша Зувић,
радник:
- Мислим да све странке до једне треба да нестану.

Јасмина Матовић,
студент:
- Уопште ме не интересују ни они, ни политика.

Бојан Стевановић,
инструктор:
- Ма, не интересују ме, гледам само како да зарадим неки динар.

Рајко Крстић,
радник:
- Ја бих све политичаре колико их има - у затвор.

Стеван Седларевић,
књиговезац:
- Слабо пратим ове две странке, више пратим Српску напредну странку и њен рад.

Милија Перовић, бравар:
- За ову државу потребан је неки Пиноче.

Јован Савић,
дипломирани правник:
- Превладаше су негативне ствари. Ово стање води у пропаст.

Марија Милојевић
Лазаревић,
новинар:
- То је као кад се брак распадне па родитељи и даље брину о деци.

Љиљана Никитовић,
професор немачког језика:
- Народу је мука од свих свађа. Бирали смо и једне и друге да нам буде боље.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путнина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Врхуна по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, пшеничног, пченичног, замрзнутог пшеничног

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

Изградња монтажних ЕКОТЕРМ кућа, викендица, хала, пословних објеката, по највишим светским стандардима.

већ од **120** €/м²

НАПРАВИ СВОЈУ КУЋУ ПО СИСТЕМУ КЉУЧ У РУКЕ

Краљевачког батаљона 149, Крагујевац, Телефон: 034 300 820, факс: 034 300 825
Мобилни: 060 500 10 91, 060 500 10 92, 060 500 10 93, 060 500 10 94, 060 500 10 82
mbnaturacasa@open.telekom.rs, www.prirodnakuca.com

И ДАЉЕ НЕИЗВЕСНА СУДБИНА ЦЕНТРА ЗА

СТРНА ЖИТА

Спасовање вредног земљишта

АТРАКТИВНА ПОВРШИНА КОЈУ
ЈЕ ГРАД ПЛАНИРАО ЗА
ИНТЕНЗИВНУ ГРАДЊУ

Пише Милош Пантић

Прошао је и 5. август, који је означен као дан „Д“ за даљу судбину крагујевачког Центра за стрна жита, а још нема конкретних назнака да ли ће опстати или отићи у стечај. Овај датум означен је као пресудан јер тог дана истичу пуне две године од како је рачун фирме у непрекидној блокади, што по важећем закону повлачи покретање аутоматског стечаја.

Почетком јула град Крагујевац предложио је Министарству просвете и науке да преузме власништво над Центром, који је сада у државној својини, и одржи га у животу док не стане на ноге, да би затим постао институт Агрономског факултета у Чачку. Услов преузимања је да држава, као садашњи власник, претходно намира дуг од 11 милиона динара на који је стављена блокада, као и дуг од 40 милиона динара за плате запослених. На адресу градоначелника Веролуба Стевановића и Центра стигао је ових дана одговор који ништа коначно не решава. Из Министарства просвете и науке саопштавају да су понуду града проследили републичкој Дирекцији за имовину и Републичком јавном правобраниоцу на разматрање, како би дали коначан одговор.

У Центру, који има 53 запослена, од којих седам научних радника, сматрају да је остало још највише месец дана да се њихово питање реши, јер извештаји из Народне банке Србије о непрекидној блокади од две године стижу једном месечно у Трговински суд, па пошто таква информација још није прослеђена суду, значи да ће сасвим извесно стићи првих дана септембра, а онда више нема спаса од стечаја.

■ Споразум за 70 хектара

Градска власт предузела је последње кораке за спасавање Центра јер од тога да ли ће отићи у стечај, поред отказа за запослене, зависи у чијим ће рукама завршити око 100 хектара земљишта које ова фирма поседује. Од ове површине 70 хектара налази се у атару Горњих Јарушица, али је много битнији комплекс од око 30 хекта-

Градска управа веома је заинтересована за опстанак Центра, јер од тога зависи у чијим ће рукама завршити око 30 хектара изузетно вредног земљишта између ове фирме и „Електрошумадије“, где је планирана изградња студентског дома и стамбених зграда. Сада је на потезу држава која треба да покрије дуговања Центра, како не би отишао у стечај

ра који је смештен поред Улице Миливоја Влајића Шукле, између управне зграде Центра и „Електрошумадије“.

Још 2005. године, када је урађен Генерални урбанистички план „Крагујевац 2015.“, планирано је да се ова површина употреби за даљи развој Универзитета и града, односно да се на њој изграде објекти студентског становања и институти за потребе Универзитета на 11 хектара, а на исто толикој површини интензивна стамбена градња, што подразумева зграде велике густине, док би за потребе самог Центра остало четири хектара земље око управне зграде.

Ово земљиште град није изузео од Центра за поменуте намене, па би у случају стечаја оно припало држави, а тада би могло да настане неугодно ценкање, као у случају Касарне „Војвода Путник“. Да ће земљиште од око 100 хектара које је Центар поседовао на самом ободу града бити потребно за ширење града од зграда факултета према Јовановцу и да ће накнада тих пар-

НАШ МЕНАџМЕНТ НИЈЕ УСПЕО
ДА ПОВЕЋА ПРОДАЈУ:
ВЛАДИМИР ПЕРИШИЋ

цела овој фирми постати „врџа тема“, постало је јасно још 2008. године. Тада је градска управа изузела од Центра око 70 хектара земље за формирање индустријских зона „Сервис 1“ и „Сервис 2“ и локацију „Ракал“, поред пута ка Баточини.

Став градске власти био је да је ово земљиште пре више деценија дато на бесплатно коришћење Центру, а сада га град узима за своје потребе и није дужан да га надокнади. Ипак, градска управа је била спремна да Центру уступи земљиште на некој другој локацији ван града, како би он наставио несметано да ради. У преговоре о надокнади укључило се Министарство науке, а Центар је тужио градску управу Врховном суду за девет хектара изузете земље на „Ракљу“ и Основном суду за 66 хектара у индустријској зони.

Прошле године спор је коначно решен потписивањем споразума, по коме се град обавезао да исплати Центру 30 милиона динара у року од годину дана као накнаду за уложена средства у побољшање квалитета изузетног земљишта, а Центар је повукао судске тужбе. По речима директора Центра Живомира Вучковића, већи део овог износа је исплаћен, а да није било тог споразума плате запослених, које сада касне 14 месеци, биле би у још већем закашњењу.

■ Спорна продаја семена

Ова установа је до 1992. године имала статус научног института, а потом га је изгубила због смањеног броја научних радника (мање од осам доктора наука) и постала привредно друштво, као и свако друго предузеће. Ипак, она је делимично задржала и делатност научно-истраживачког рада, јер је у Министарству просвете и науке регистрована као истраживачко-развојни центар.

То практично значи да се преостала четири доктора наука, два

АКО СЕ ДО СЕПТЕМБРА НИШТА НЕ
УРАДИ, ФИРМА ЋЕ СЕ УГАСИТИ:
ЖИВОМИР ВУЧКОВИЋ

магистра и два запослена на докторским студијама и даље баве истраживањем нових сорти стрних жита, а да преостали радници на огледним пољима производе семе нових сорти и продају га на тржишту, како би се фирма самостално издржавала.

Међутим, већ годинама Центар, који има преко 100 година традиције и 86 признатих сорти семена, не успева да заради довољно прихода за издржавање, па се сада дугује 11 милиона динара, на које је стављена блокада рачуна, и 40 милиона динара за плате запослених. По речима Владимира Перишића, председника Синдиката науке у Центру и магистра биохемије, који ради у Одељењу за генетику и селекцију, површина од 70 хектара коју Центар поседује у Јарушицама и где би требало производити нове сорте семена које су овдашњи стручњаци заштитили, недовољно се користи. Тако се више од поливине тог комплекса издаје пољопривредницима овог села за обрађивање.

Није важно само пронаћи нове врсте семена и произвести их, већ их треба и комерцијализовати, односно продати на тржишту. Али, то

је посао менаџмента, односно директора Центра, а не истраживача који раде на новим врстама. То значи и веће присуство на сајмовима. Наш менаџмент није успео да повећа продају и зато смо запали у ову кризу, због чега је наш синдикат затражио и смену директора, каже Перишић.

По његовом мишљењу, за самосталан опстанак Центра, под условом да се нађе довољно купаца њихове робе на тржишту, било би потребно од 100 до 150 хектара земље. Али, борба на тржишту је све тежа јер има јаке конкуренције из иностранства. Тако су у овом тренутку многи центри, попут крагујевачког, у којима се истражују нове сорте пољопривредних култура на ивици опстанка. Центар за кромпир у Гучи и Центар за житарице у Зајечару ће, како сада ствари стоје, извесно отићи у стечај, а неизвесна је судбина центара у Смедеревској Паланци и Крушевцу.

Да је важно комерцијализовати нове сорте, а не само заштити их, показују и критеријуми Министарства науке, која додељује средства за нове истраживачке пројекте управо на основу тога.

Овај Центар због тога је одбијен на неколико последњих конкурса. Директор Живомир Вучковић каже да је заједно са обавештењем из Министарства науке да се чека став Дирекције за имовину поводом понуде града да преузме Центар стигла и вест да ће ово Министарство укључити седам научних радника овог Центра у пројекте који се раде у другим установама. То значи и решавање њихових примања у будућем периоду, али је неизвесно шта ће бити са осталим запосленима.

Нама је јасно да је град заинтересован да нас преузме због интереса и да не би реаговали да смо ми смештени у Горњој Сабанти. Ипак, да није те градске иницијативе, стечај би био потпуно извесан. Имамо неких незваничних обећања из Министарства просвете и науке да ће скинути блокаду са нашег рачуна и да ћемо избећи стечај, али сада су одмори и на позиве ми нико не одговара. Ако се до почетка септембра ништа не догоди, фирма ће се после толико година угасити, каже Вучковић.

ПОНУДА МАЛИМ АКЦИОНАРИМА Т П „СРБИЈА“

Није Ана, него Мишковић

Дилема ко је 2007. године на аукцији купио 70 одсто капитала некада највећег трговинског предузећа у Шумадији ТП „Србија“ разрешена је тек прошле недеље, када је Комисија за хартије од вредности одобрила трговинском ланцу „Делта макси“ понуду за преузимање акција Трговинског предузећа „Србија“.

Понуђено је преузимање 21,76 одсто акција крагујевачке фирме по цени до 500 динара по акцији. Поред „Србије“, одобрено је преузимање акција београдских предузећа „Пекабета“, „Ц маркет“ и „Звездара“.

Ова вест потврдила је да је „Делта макси“ од раније већински власник та четири трговинска предузећа. Иначе, понуда је дата за преузимање преосталих акција од мањинских акционара. Када је на аукцији 70 одсто капитала „Србије“ купила извесна Ана Петковић из Београда, која је тада представљена као адвокатски приправник, чаршијом су почеле да колају приче да иза ове куповине стоји управо Мирослав Мишковић, власник компаније „Делта“. Показало се да је чаршија била добро обавештена.

■ Власница није дошла

Ко је Ана Петковић? Бивши и садашњи радници „Србије“ једноставно немају одговор на ово питање. Председник Самосталног синдиката ТП „Србија“ Петар Петровић каже да у време приватизације фирме нико није имао

Тек после одлуке да се „Делта максију“ одобри понуда за преузимање акција ТП „Србија“ озваничено је да прави власник ове фирме није била Ана Петковић, него Мирослав Мишковић. „Делта“ вишеструко умањила број акција малих акционара, због чега је став синдиката да треба сачекати са продајом деоница јер је такав поступак правно проблематичан

представу ко је већински власник и шта намерава да уради.

– Нисмо знали ко је она, јер се Ана никада није појавила у фирми, чијих је 70 одсто капитала купила. Причало се да је адвокатски приправник и да ради за неку адвокатску кућу, која ради за Мишковића, али је то било тешко доказати, мада је чаршија брујала да је уствари „Србија“ постала још једна од ко

зна колико Мишковићевих фирми. Ова понуда за преузимање акција од малих акционара показала је да је чаршија била у праву, каже Петровић.

Бивши председник синдиката у овој фирми Милосав Зимоњић каже да су већински власници остављали номиналну вредност, али су смањивали број акција у поседу малих акционара.

– Мислим да ће мали акционари, међу којима има много пензионера и радника који су на овај или онај начин напустили „Србију“, прихватити понуду и продати своје акције. О томе и ја размишљам, јер је Закон о тржишту хартија од вредности прописао да када већински власник стекне 95 одсто акција неког предузећа, има право да од мањинских акционара који

нису прихватили његову понуду за преузимање, захтева да му продају своје акције. Мислим да је боље да сада продамо акције по 500 динара, него да их касније дајемо буд-зашто, објашњава Зимоњић.

Његов колега Петар Петровић, међутим, сматра да треба сачекати да се види шта ће бити, па тек после размишљати о продаји акција.

■ Има посла и за суд

„Делта макси“ од 27. јула ове године послује у саставу белгијског трговинског гиганта „Делез групе“, који је купио ту компанију за 932,5 милиона евра. У Самосталном синдикату „Србије“ тврде да је бивши већински власник, а то је „Делта макси“, смањивао број акција које су у власништву малих акционара. То је образлагано, кажу синдикалци, наводним лошим пословањем фирме.

На питање да ли је могуће смањити број акција малих акционара, познати крагујевачки адвокат Војислав Ристић одговара да ово што је урађено у „Србији“ није у складу са законом.

– Тиме се смањује вредност акција, јер мањински акционар чим има мањи број акција може да очекује или мању дивиденду или мању цену за своје акције. То једноставно није у складу са законом, јер је то рађено мимо берзе и деловања тржишта. А, тржиште је једно које одређује вредност акције на берзи, образлаже Ристић.

У синдикату нисмо сазнали да ли се неко од садашњих радника, или бивших запослених и пензионера припрема да због смањења

Према подацима објављеним на сајту Савеза самосталних синдиката, у Србији је током последње две деценије угашено чак 98 фабрика, 70 малих које су упошљавале до 5.000 људи, 20 средњих и седам великих.

Као најуспешнија година српске индустрије и данас следи 1989. када је плате у овдашњим фабрикама зарађивало чак 920.710 људи. Данас је тај број сведен на трећину, или на 374.683 радника запослених у производњи. Према статистичким подацима, отприлике толико радника је индустрија запошљавала далеке 1961. године. То значи да се Србија све више деиндустријализује, иако нови концепт економског раста окреће леђа услугама, а главна узданица требало би да буде индустријска производња намењена извозу.

Када се упореди проценат запослених у производним делатностима и њихов учинак, види се да смо још далеко од нивоа на којем смо некада били.

Тако је прехрамбена индустрија, која се сматра виталном, прошле године имала мању производњу него 1980. године. Металска индустрија сада има више од пет пута мањи обим производње од онога који је имала раних осамдесетих година.

Према речима економисте Драгана Милићевића, највећи пад производње креће 2000-2001. године, са приватизацијом, нерезонском либерализацијом тржишта, енормним увозом робе широке потрошње и капитала. Последњих десет година индустрија у Србији потпуно стагнира. Ниво активности је низак, а велики број делатности нема економско покриће за опстанак.

Милићевић истиче да највећи број грана индустрије нема одрживу стопу раста, јер су све финансиране позајмљеним капиталом на који плаћају енормно високе камате. Ризици презадужено-

СУМОРНА СЛИКА ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ И КРАГУЈЕВЦА

Корак уназад од педесет година

МЕХАНИЗАЦИЈА ГРАЂЕВИНАЦА „КАЗИМИРА ВЕЉКОВИЋА“ У ВРЕМЕ ПРОПАДАЊА

сти су огромни и велики број предузећа је пред банкротством.

■ Грађевинци пред колапсом

Савез самосталних синдиката Србије и Асоцијација слободних и независних синдиката поводом 8. августа, Дана грађевинара, упозорили су на лош положај грађевинских радника у Србији, на опасност да без посла остане око 100.000 људи, као и на проблем наплате потраживања за изведене радове.

Синдикат грађевинарства, индустрије грађевинског материјала, дрвне индустрије и путне привреде АСНС упозорио је да грађевинарство у Србији никада није било у тежкој и неизвеснијој ситуацији. У саопштењу се наводи да се, ако се не предузму конкретне мере, може очекивати да без посла остане више од 100.000 људи и тотално гашење грађевинских фирми због великвидности.

Овај синдикат је на сајту АСНС навео да грађевинске фирме које изводе радове морају да изврше набавку неопходног материјала, док држава, као инвеститор, своје обавезе према извођачима врши са закашњењем од три до 12 месеци.

У Крагујевцу је последњих година угашено неколико некада јаким грађевинских предузећа. Тако је са привредне мапе града и Шумадије нестала позната и престижна грађевинско-монтерска фирма „Романија“, а потом после лоше приватизације и проглашења стечаја и некада највећа шумадијска грађевинска кућа „Казимир Вељковић“. Пре тога судбину „Романије“ доживела је и фирма „Рад“, која је пословала као посебна радна

У српским фабрикама 1989. било је запослено 920.000 радника, а данас тек 344.000, отприлике колико и далеке 1961. године. Просечне зараде већ су се срозале на просек од 310 евра, а синдикати прогнозирају да ће ове године пасти још за педесет

јединица у некада јединственом грађевинском комбинату.

Ваља подсетити и да је фирма „Ратко Митровић – Неимар“, која је у рекордном року и без икаквих примедби изградила „Роџа центар“, на наплату урађених радова морала да чека више од годину дана и да је због тога, не само изгубила много послова, него и остала без већег броја радника.

Иначе, Дан грађевинара, 8. август, обележава се од 1940. године у знак сећања на велики штрајк грађевинских радника у Србији и договор који је тадашњи Синдикат грађевинарства потписао са представницима послодавца и државе

о повећању радничких надница и побољшавању услова рада.

Према неким проценама, сада у грађевинарству „на црно“ или „сиво“ ради неколико десетина хиљада радника, а на плату се чека месецима.

■ Пад броја запослених и плата

Пад индустријске производње негативно се одразио и на број запослених у такозваном реалном сектору. Званична статистика је проценила да је крајем јуна у Србији било запослено 1.755.238 лица, што није битније промењено у односу на претходни месец, али је за 1,1 одсто мање него крајем 2010. године. То је објављено у публикацији Привредне коморе Србије „Коњунктурни трендови“. Од тога је код приватних предузетника било запослено 405.476 лица, док су остали радили у оквиру привредних друштава и у административним делатностима.

Истовремено, на крају јуна било је незапослено укупно 756.255 лица, од којих 394.963 жена, што је за 1,3 одсто више у односу на исти месец претходне године. Јунска стопа реги-

МНОГЕ ПРИВАТИЗОВАНЕ ФИРМЕ ЗАВРШИЛЕ СУ НА ФУРДИ

ПРОТЕСТ РАДНИКА ПРЕДУЗЕЋА ЗА ПУТЕВЕ

Крагујевчанима лејла плата

броја акција већинског власника тужи суду, али се незванично може чути да се неки од њих спремају на тај корак и да су у контакту са извесним београдским адвокати-ма.

У саопштењу Самосталног синдиката „Србије“, која запошљава само седамдесетак радника, наводи се да то што је ово предузеће постало део белгијског трговинског гиганта може за раднике да буде добра вест. Синдикалци, међутим, подсећају да уговор о куповини 70 одсто капитала овог предузећа још није истекао и да укупна цена за приватизацију предузећа још није плаћена.

АДВОКАТ ВОЈИСЛАВ РИСТИЋ

У саопштењу се такође наводи и да приватизација „Србије“ још увек подлеже контроли Агенције за приватизацију и да радници и синдикат имају право да указују на неправилности у том поступку. Синдикалци указују и да су после потписивања купопродајног уговора многи објекти предузећа отуђени, да су радници проглашавани технолошким вишком и да су на разне начине одлазили из „Србије“. Ипак, синдикалци од новог власника очекују да поштује достојанство радника и малих акционара.

М. ЂЕВИЋ

строване незапослености је још увек на високом нивоу од 27,61 одсто.

Забележен је пад запослености, закључно са септембром прошле године, за чак 218.315 људи. Економисти процењују да се до данас та бројка највероватније попела на 250.000.

Представници Савеза самосталних синдиката су на недавној расправи о стандарду становништва у Србији истакли да њихове анализе показују да ће током ове године падати и зараде запослених, мада су већ спале на просек од 310 евра. Синдикати очекују да ће током ове године опасти за још 50 и стићи тако до просека од 250 евра.

Према речима уредника портала „Економија“ Мирослава Здравковића, гледано по делатностима, у прерађивачкој индустрији број радника смањен је за 60.066, а према подацима Републичког завода за статистику истраживања показују да је стопа незапослености расла од априла 2008. године, изузев 2010, када је у априлу и октобру била једнака, 19,2 одсто.

Стопа незапослености у априлу ове године износила је 22,2 одсто, што значи да је порасла за три процента у односу на исти месец 2010. године.

Када је металски комплекс у питању, показатељи и предвиђања су гори. У „Застави оружје“, према процени Радне групе коју је формирала Влада Србије, без посла треба да остане још 730 радника, док се још један или два круга социјалног програма припремају за запослене у „Застава камионима“, „21. октобру“.

М. Ђ.

После вишедневних блокада саобраћајница и праваца на Коридору 10, а потом и блокаде рада АИК банке, која је највећи поверилац предузећа „Нибенс групе“, решење је почело да се назире. АИК банка је договорила са дужницима из предузећа за путеве у Крагујевцу и Нишу да им да кредит за измирење дуга, како би радницима тих фирми биле исплаћене зараде.

У Самосталном синдикату путара Србије, према речима председнице Соње Вукановић, очекују да по истом или сличном моделу буду обезбеђене плате и за раднике преостала три путарска предузећа из „Нибенс групе“ - „Београд“, „Врање“ и „Бачкапут“ из Новог Сада.

Због неисплаћених плата у ове три фирме синдикат је одлучио да од прошлог уторка крене блокада градилишта на Коридору 10 кроз Србију. Блокада ће, како је наведено, трајати до испуњења свих њихових захтева. Путари ће, према саопштењу Самосталног синдиката, блокирати не само деоницу Коридора 10, него и граничне прелазе и наплатне рампе ако им не буду исплаћене заостале зараде.

Иначе, банке, којима „Нибенс група“ дугује око 130 милион евра, договориле су прошле недеље реструктурирање тог система и обећале да ће бити одблокирани рачуни путарских предузећа. Према речима председника Самосталног синдиката Предузећа за путеве „Крагујевац“ Драгана Златића, радници ове фирме нису се у уторак прикључили протесту осталих путарских предузећа из ове групе, али ће то, како каже, свакако учинити за дан-два.

Иначе, власник „Нибенс групе“ Мило Ђурашковић ухапшен је у мају због, како је наведено у оптужници, злоупотребе службеног положаја и од тада су банке блокирале рачуне његових фирми. Предузећа из групе „Нибенс“ имају више од 5.000 запослених, а пет путарских предузећа из те групе одржава више од 40 одсто путева у Србији и учествује у изградњи аутопута на Коридору 10.

Поред путарских предузећа део групе су и „Партизански пут“, „Сигнализација пут“, „Камен Нибенс“, „Стражевица“, ЗГОП, и „Будућност“, док је уговор о приватизацији Фабрике мазива (ФАМ) из Крушевца раскинут.

■ Протести испред АИК банке

Самостални синдикат путара Србије донео је прошле недеље одлуку да радници свих путарских предузећа „Нибенс групе“ протестују испред филијала АИК банке, која је највећи поверилац. Тако је прошлог четвртка одржан и једночасовни протест испред ове банке у Крагујевцу.

Дуг „Нибенс групе“ према АИК банци је близу милијарду динара, а главни инвеститори и дужници за обављене, а ненаплаћене радове, су Јавно предузеће „Путеви Србије“, Министарство за инфраструктуру и „Коридори Србије“.

ПРОТЕСТ ИСПРЕД АИК БАНКЕ У КРАГУЈЕВЦУ

ријал и несметани наставак радова, али да то челни људи овог јавног предузећа нису прихватили.

На питање како је могуће да је банка власнику „Нибенс групе“ Милу Ђурашковићу одобрила е нормно велике кредите, у АИК банци одговарају да су то радили на основу радова које су фирме ове групе урадиле, али које нису наплатиле, и да је то била гаранција да ће кредит бити враћен.

Према речима заменика директора крагујевачке филијале АИК банке Милутина Трифуновића, банка је понудила репрограм дуга и оставила могућност да се „Путеви Србије“ изјасне када и колико могу да плате и то из више рата.

Нама није у интересу да фирма као што је Предузеће за путеве „Крагујевац“ оде у стечај и пропадне. То је здрава фирма, која је веома добра и која може да буде профитабилна, фирма која мора да настави да ради и у којој ће радници редовно да примају плате. Шта је било до нас ми смо урадили, сада други треба да повуку прави потез, каже Трифуновић.

Председник синдиката ПЗП „Крагујевац“ Драган Златић тврди да ова фирма може да настави са радом само ако се хитно потпише протокол о ре-

МИЛУТИН ТРИФУНОВИЋ И ДРАГАН ЗЛАТИЋ

АИК банка је обезбедила новац за исплату плата радницима предузећа за путеве „Крагујевац“ и „Ниш“, али путари неће одустати од протеста док зараде не буду исплаћене свим фирмама из састава „Нибенс групе“

програмирању дуга, а ЈП „Путеви Србије“ одмах уплате средства за извршене радове.

■ Паре одлазе за дуг

Златић каже да је крагујевачко предузеће у последњих десет година било успешно и ликвидно, а да је блокадом рачуна доведено да више не може да функционише.

Док нам је био блокиран рачун нисмо имали право да учествујемо на тендеру за наставак радова на путу према Коридору 10, Петровачкој магистралу и на доста локација у граду. Док је трајала блокада друге фирме су нам преузеле доста рачуна, каже Златић.

Иначе, радницима у Крагујевцу у уторак је исплаћена мајска плата. Запосленима у другим путарским предузећима „Нибенс групе“ дугује се много више, неким фирмама чак и седам плата. Запослени у фирми „Сигнализација пут“, која је саставни део ПЗП „Крагујевац“ примили су фебруарску, а ових дана добиће и мартовску зараду. Предузеће за путеве „Крагујевац“ има око 450 стално запослених радника, а са сезонским има више од 500 запослених.

Ми смо сачували фирму, имамо људство, механизацију и могли бисмо одмах да почнемо да радимо, само је потребно да се одблокира рачун и набаве енергенти и репроматеријал, каже Златић.

Крагујевачко предузеће одржава око 800 километара магистралних и регионалних путева. Златић каже да се послони на одржавање путева редовно сервисирају, али да су паре, уместо за плате и набавку репроматеријала и енергената, због блокаде рачуна ишла на отплату дуга.

Договором о репрограму дуга и деблокадом рачуна два путарска предузећа из Крагујевца и Ниша створени су услови да се настави рад ове две фирме, а у „Нибенс групи“ се надају деблокади рачуна и других предузећа, наставку започетих радова на Коридору 10 и редовном одржавању магистралних и регионалних путева.

Милушин ЂЕВИЋ

megabelt OR

7h до 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borevo, Good Year, Sava, Unibelt...)

Maslino klinasto remenje, nazubljeno, pola- i PU/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijabilno remenje, lestroupravno remenje, okruglo remenje, ekstremtuzi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)

Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

АНАЛИЗА КОРУПЦИЈЕ У ШУМАДИЈИ

Посао најбоље завршавају директори

За пет година поднето више од 1.700 кривичних пријава због корупције и сродних кривичних дела. На удару највише били директори и државни чиновници, пошто се посао лакше обави ако се „подмаже” везом или митом

Пише Елизабета Јовановић

Искуства показују да се до тендера, јавних набавки, операције где постоје листе чекања, папира из катастра, добре локације и грађевинске дозволе, али и места у вртићу, најлакше и најбрже стиже уколико знате коме и колико да понудите новца. Иако се у јавности стално упозорава на висок степен корупције у друштву и потребу да се она искорени, мало је оних који заврше посао без везе или стандардног протезирања уз, разуме се, коверту.

Они други, који мисле да може и без тога, врло брзо се увере да су у регуларним токовима процедуре, углавном, комплексније, листе дуже, рокови максимални, бирократски захтеви строжи... Онда и они, хтели то или не, постају жртве и део корупционашког ланца.

■ **Злоупотреба положаја**

На листи корумпираних јавних службеника су доктори, судије, вештачи, инспектори, цариници, чиновници пореске управе и локалне самоуправе који издају важна уверења, припадници полиције... Анализа крагујевачких инспектора за сузбијање привредног криминала рађена за протеклих пет година показала је да су кривична дела и привредне преступе са елементима корупције у највећој мери починили директори предузећа у јавном сектору.

На дугом списку процесуираних нашло се чак 481 име директора и одговорних лица у друштвеним и приватним предузећима, 48 службеника јавних предузећа, осморо радника Пореске управе, деветоро банкара, по 12 медицинских радника и припадника МУП-а, 13 државних чиновника, 25 просветних радника, укључујући и директоре појединих основних школа, двоје судија, као и по један цариник, адвокат. На овој листи нашао се и бивши председник аранђеловачке општине Радован Швабић, који је кредит, планиран за изградњу стана солидарности, балон-сале и базен, преусмерио у друге токове.

Иако је од 2006. године до сада поднето преко 1.700 кривичних пријава за 1.763 кривичних дела из области корупције, и приведено 936 особа, најмање је, ипак, било класичног тражења и примања мита. Од укупног броја свих предмета свега седам односило се на класично примање мита, а 120 за давање мита и проневеру, док остало чине углавном злоупотребе положаја и фалсификовање службених исправа. Иначе, у коруптивна кривична дела убраја се и противзаконито посредовање, ненаменско трошење кредита, кршење закона од стране судија, тужиоца и његовог заменика, давање и примање мита у вези са гласањем, противзаконита исплата или неисплата...

ПРИВОЂЕЊЕ У СУД ГРУПЕ ОСУМЊИЧЕНИХ ЗА КОРУПЦИЈУ ЗА ЛОКАЦИЈУ АУТОМОТО ДРУШТВА

По изјави Сузане Грујовић, портпарола Вишег суда, датој „Вечерњим новостима”, за протеклих пет година због злоупотреба покренуто је укупно 59 поступака, а за примање мита 14. Виши суд је за годину и по дана у три предмета за злоупотребу службеног положаја донео осуђујућу пресуду, у два ослобађајућу, док је 19 предмета окончано на неки други начин, поравнањем или прекидом поступка због бекства оптужених. Код примања мита већ су пале три осуђујуће пресуде, две ослобађајуће, док се поступак у преосталих 14 покренутих поступака још увек води.

„Оптужени за примање мита осуђени су за износе од десет до стотинак евра, док се у поступцима који се воде за злоупотребу службеног положаја износи крећу од милион и по па на више”, каже се у тој изјави.

■ **Пријавити - што пре**

Према речима Дејана Михајловића, начелника одсека за сузбијање привредног криминала у овдашњој Полицијској управи, највиши износ мита који су открили и тичао се председника Управног одбора „Аутосаобраћаја” износио је 180.000 евра, а најма-

њи око 100 евра. Ни једна жена није ухваћена да је давала класично мито, већ су то чинили искључиво припадници јачег пола. Најчешћи износ који се нудио, тражио или примао кретао се у распону од 200-300 па до 500 евра или целе хиљадарке.

Најсвежији пример мита датира од ове године и односи се на хирурга Радисава Богојевића, за кога се верује да је примио мито од укупно 500 евра из више наврата да би оперисао једну млађу пацијенткињу, која је решила да га пријави. Према њеном исказу датом пред истражним органима, он ју је наводно уцењивао за операцију. Приликом предаје последњих 200 евра лекар је ухваћен на делу, и то на свом радном месту. Новац је наводно бацао на оближњи ормар, невешто се бранећи да не зна чији је и одакле се нашао баш ту.

Један од озбиљнијих предмета, не рачунајући аферу „Индекс” и Правни факултет, је и онај из 2009. године, где је шеф овдашње Пореске полиције у више наврата примио мито у укупном износу од 2.000 евра. Тај поступак се води пред судом у Краљеву.

- Највећи камен спотицања су људи који пред судом не желе да

ДЕЈАН МИХАЈЛОВИЋ, НАЧЕЛНИК ОДСЕКА ЗА СУЗБИЈАЊЕ ПРИВРЕДНОГ КРИМИНАЛА

потврде оно што су, на своју штету, били принуђени да учине. Обично се плаше уколико пријаве лекара или медицинско особље да неће успешно да заврше своје лечење.

Или, рецимо, да ли ће издејствовати дозволе за изградњу неког објекта, уколико оптуже неког чиновника, каже Михајловић и додаје да они готово свакодневно имају дојаве на ту тему.

Неки то јаве и по већ обављеном послу. Каже, и то је добро, битно је да грађани пријављују без страха оне који им траже новац за услугу како би се нешто боље одрадило или брзо завршило. Боље је да то учине пре давања мита, али је корисно да пријаве и после

примопредаје пара - да би се за такве уопште знало, пратило њихово понашање и доцније санкционисало. Најбитније је од свега да грађани знају да ће бити ослобођени кривичне одговорности за давање мита кад пријаве случај полицији, али не и онда када се до тих података дође на неки други начин.

- Важно је људе ослободити страхова, јер се мисли ако су дали мито да ће у сваком случају бити криви и процесуирани, што је највећа заблуда. Због тога највероватније стиже само неколико пријава годишње за класично примање мита, али мито се не сузбија само кроз примање него и кроз друга кривична дела, наводи Михајловић.

Полиција и сама прикупља податке у ходу и руководство одређује у којој области је то најкритичније, па се на то посебно фокусирају.

Многи предмети су, напомиње Михајловић, на „чекању” због недостатка материјалних доказа. Много тога се одради преко посредника, али све више у директним контактима лице у лице. Код најнижег обика корупције (лекари, професори због прелазне оцене, саобраћајни полицајци који зајмуре пред прекршајем, државни чиновници различитог профила спремни на уступке) директно се дају паре, од 50 до 1.000 евра. Код средње корупције, која се тиче углавном запошљавања, узимају се већи износи, од 3.000-6.000, па чак и 10.000 евра за добро радно место у буџетској институцији. Подмићивање у овим ситуацијама иде искључиво преко посредника, објашњава наш саговорник.

Међутим, највиши ниво корупције, који се и најтеже открива, одвија се у највећој могућој тајности између актера који дају, односно примају мито. Тешко је рећи, али за крагујевачке прилике, „чашћавање” се креће од 10.000 до чак милион евра за добру локацију за изградњу. Михајловић то изводи из примера. Ако су за локацију „Аутосаобраћаја” дали 180.000 евра, шта је онда са болним и већим локацијама у граду?!

ЗАДАТАК ДРЖАВЕ

Смањити простор за корупцију

Дејан Михајловић каже да је најтеже доказати да је одговорно лице узело новац да би неком омогућило противзакониту имовинску корист или услугу, али и без доказивања да је узео новац може да постоји друго кривично дело које наводи на то да се ради о корупционашким пословима. Примера ради, што би неко некоме омогућило корист од пола милиона евра и кршио закон, ако то нема неку другу позадину. Иако се тешко доказује да је неко узео паре, за то је довољно прегледати службене папире и доказати да је нешто урађено на штету државе, фирме, а у корист појединца, најчешће физичког лица или приватне фирме.

У Крагујевцу је приметно да нема делатности или области која није обухваћена корупцијом, а које се иначе помињу да су подложне корупцији у већој или мањој мери. Проблем код корупције је што су обе стране у основи заинтересоване за корупцију и за задовољење потребе - онај који даје новац да би добио посао подједнако је мотивисан као и онај који прима новац, до кога је лако дошао.

- Штета од корупције је, по правилу, већа од ко-

ристи коју остварују појединци и зато је то ракрна нашег друштва, закључује Михајловић.

Међутим, ако је у некој полицијској управи или одсеку за сузбијање привредног криминала откривен већи број кривичних дела корупције то никако не значи да је у тим срединама корупција више заступљена - него да су инспектори више радили у односу на своје колеге из других места, јер је тамна бројка веома велика и корупција се увукла у све поре овог друштва.

Због тога је потребно, поред полиције и репресивног рада, да се укључе све друштвене структуре и то у делу смањивња дискреционог права приликом одлучивања. То значи да процедуре буду што јасније, јер тако се оставља мање простора за корупцију, да се добијање грађевинске дозволе што више поједностави од потребних папира до рокова, да се у здравству листе чекања праве на јаснији и транспарентнији начин. То је такође важно и код јавних набавки и лицитација, јер управо то је мека за коруптивну делатност.

ПРИГОВОРИ СУДИЈА УРОДИЛИ ПЛОДОМ

После жалби - повратак у суднице

Високи савет судства, у поновљеним разматрањима, нашао да је још четворо крагујевачких судија ипак стручно и достојно за обављање судијске функције

Пише Елизабета Јовановић

Утрећем, „поправном“, кругу за (ре)избор судија изабрани су Зоран Илић, Зорица Јовановић и Љиљана Фуштер из некадашњег Општинског суда, и Марица Петровић из баточинског Општинског суда. Они се после равно годину и по дана паузе враћају на старе позиције и највероватније и исту материју коју су радили пре реформисања правосуђа - Илић у истрагу, Јовановићка у ванпарнично одељење, Љиљана Фуштер у парнично, а за Марицу Петровић још увек не зна коју ће материју судити.

Јула прошле године, када је био расписан други конкурс за 81 судијско место у Србији, тоге су враћене Даница Маринковић, Мирјана Симић и Весна Цветковић, који су већ навелико утабале стазе у овдашњој апелацији. И Маријана Ђорђевић, бивша председница Трговинског суда, која је у првом налету такође остала испод црте, враћена је прошле године на посао.

■ Враћање и сеобе

Ту срећу (још) није имало 10 од 39 судија некадашњег Општинског суда, попут Зорана Арсенијевића, Весне Гајић, Соње Муњић, Звонка Нешовића, или Наташе

Стевановић из бившег Окружног суда. Неки од судија су прешли у тужилаштва, попут Слободана Свилкића и Оливере Обрадовић, јер су истовремено конкурисали на обе стране, док су неки, као Весна Илић из Трговинског суда (тренутно ради у Предузећу за изградњу града) хлебљење пронашли на неком другом месту.

У овом допуњеном сазиву Апелациони суд сада (уместо 47 колико их је стартовало) броји 50 судија, Виши је задржао квоту од 11 судија - отишао је Боривоје Жунчић, али је дошла Биљана Стевановић, а придружила им се и Надица Јовановић, бивша чланица Високог савета судства (ВСС), чије је место мировало. У Основном суду првобитно су изабране 32 сталне судије и 24 са трогодишњим мандатом, а данас их има 60. Привредни суд у Крагујевцу имао је шест, а сада је увећан за још једног судију.

То, по свему судећи, није коначан број делилаца правде у Крагујевцу, јер ће за све неизабране судије чије приговоре усвоји Високи савет судства бити места у судовама, без обзира на то колико је упућених радних места и колико је првобитно било пројектовано и систематизовано за сваки суд понаособ, бар тако поручују из врха.

ВСС је до сада саслушао 171 судију од укупно 837, колико је после општег избора, децембра 2009. године, остало без посла. До средине јуна разматрано је 76 приговора, од чега је 36 прихваћено, предстоји још 109 нових рочишта заказаних до 18. августа. Судије чији су приговори одбијени имају право жалбе Уставном суду.

■ (Не)рационализација правосуђа
Да крагујевачко судство, овим поводом, поново буде у медијима „побриноу“ се Иван Милојевић, бивши судија Окружног суда, који је уложио жалбу због неизбора, иако је већ правоснажно осуђен на четири године затвора због корупције, односно примања мита!

И данас, после оволике временске дистанце, не зна се да ли су прави кадрови заузели позиције или је неспособнима дата шанса да се докажу. Највеће чудо је што држава и данас исплаћује плате свима, па и неизабраним, „недостojним“ и „нестручним“ судијама, и то у пуном износу. Дакле, примају децембарску плату из 2009. године, која је највећем броју премашивала сто хиљада динара! Тако ће бити све док се и не размотри и последњи приговор неизабраних кандидата и не буде стигло коначно решење о прекобројности, поткрепљено правим аргументима. То помножено са 837 судија и са 18 месеци произилази да је ова неозбиљност државу дебело коштала. Према званичним подацима, само до краја прошле године за судијске плате из буџетске касе исплаћено је 1,3 милијарде динара.

И то није све. „Пацке“ од Европске уније и њених радних тела тек предстоје, због накардности реформе правосуђа, што се у свему није држало договора, на шта има примедбу и Венецијанска комисија. А управо је реформа правосуђа нешто на чему се инсистира и један је од предуслова за кандидатуру за улазак у Европску унију.

Кључна ствар је и шта би са рационализацијом и причом да је домаћем правосуђу потребно далеко мање судија? У првом кругу изабран је 1.531 судија, не рачунајући 876 који су бирани по први пут и то на три године, у другом кругу придодат је 81. У међувремену је утрчао још по који мимо конкурса јер су остављена 123 слободна места, а половина од 825 судија која се жалила на пропусте могла би да буде враћена у суднице (судећи бар по до садашњем искуству да се половина жалбо усваја). То је, отприлике, још 400 нових судијских места, па изгледа да ће на платном списку бити знатно више судија него пре реформисања.

Сличног виђења била је и Весна Илић, чији неизбор је био велико изненађење. И она је сматрала да је њена „грешка“ била што није кадровала у „Зеленгори“ са одређеним људима, што са њима није пила кафу, али и што је јавно причала о проблемима на које је наишла у два озбиљна предмета, „Интершпед“ и ПКБ.

Она се истом приликом питала како се ценителка стручност, обученост и достојност адвоката за које се не зна где су и шта радили и какве су резултате постигли у својој досадашњој пракси.

Судију Марицу Петровић највише је разочарало образложење Високог савета које није задовољило ни форму ни суштину.

Највише ми је засметало што у образложењу стоји да су изабрани они који кумулативно испуњавају сва три услова: стручност, достојност и оспособљеност. То би требало да значи да су најбољи из струке прошли, што није случај. Требало би негде да изају резултати свих нас да би сами могли да се упоредимо.

НА КОНАЧНИ СТАТУС ЧЕКА ЈОШ 10 ОД НЕКАДАШЊИХ 39 СУДИЈА ОПШТИНСКОГ СУДА

Пише Јаворка Станојевић

Када је у фебруару 2010. године „на мишиће“ постављен за директора Клиничког центра, проф. др Слободан Обрадовић у свом првом јавном иступу, у новинама које су у то време такође биле заражене вирусом неоснованог оптимизма, најавио је да ће, под његовим вођством, КЦ постати српски Хјустон. Годину и по касније, док је у присуству министра здравља свечано отворена нова ангио сала, на површину је испликала истина да је крагујевачки Хјустон пред банкротом. Сазнало се, наине да КЦ дугује милијарду и 350 милиона динара.

Оно што се није сазнало, јер је намерно прећутано, је да је министар Зоран Станковић био, благо речено, веома лут због онога што је затекао у највећој здравственој институцији овог дела Србије. До јавности су процуреле информације да је министар није био задовољан аргументима које је руководство КЦ-а понудило као објашњење због чега се крагујевачки КЦ налази у много гoroј финансијској ситуацији од остала три клиничка центра у земљи. Такође се сазнало да је био веома лут што му нису понуђена решења изласка из независне ситуације. Најважнија ствар која је

„ Слободан Обрадовић: Од 2004. до фебруара 2010. године набављен је уградни материјал за васкуларну хирургију у дупло већој количини од потребне, што је довело до истицања рока и губитка милионских средстава

прећутана ипак је Станковићева сумња у оправданост великих трошкова КЦ због чега је најавио долазак буџетске инспекције која ће проверити да ли су све паре наменски трошене.

■ Директори различито рачунају
Све ово догађало се на састанку министра са руководством Клиничког центра иза затворених врата. Оно што је јавност после састанка смела да чује је да ће држава „сервисирати“ дуговања. Пошто држава паре зарађује на што их кроз порезе и доприносе узима од својих грађана, јасно је ко ће платити рачун. Истина о томе ко га је направио налази се у мутној води, коју су ових дана замутили бивши и актуелни директор.

Пошто је поменуто да се део дуга од близу 14 милиона евра вуче још из 2008. године, реаговало је проф. др Радомир Павловић који је у то време био на челу КЦ-а.

Он је за Телевизију Крагујевац рекао да је при примопредаји директорске дужности, фебруара прошле године, оставио дуг за лекове око 260 милиона, али и залихе медикамента и материјала у вредности од преко 400 милиона динара. То је, према његовим речима, значило да је почетком 2010., када је добровољно напустио место првог човека КЦ-а, на-

ПРЕ ГОДИНУ И ПО ДАНА

Кадровање у Зеленгори

Кад је Високи савет судства објавио спискове судија који су прошли на „поправном“ испиту покушали смо да их контактирамо, али нисмо у томе успели - неки се нису јављали на телефон, а други су отворено рекли да сада не би ништа коментарисали, с обзиром на то шта су преметнули преко главе. За њих је важно да се та агонија по њих повољно завршила.

Пре годину и по дана, непосредно по објави списка на којима није било њихових имена и по добијању типских обавештења која су стигла на њихове кућне адресе због чега су неспособљени, недостојни и нестручни, били су много говорљивији.

Тако је судија Зоран Илић тада сматрао да се политички дириговало ко је подобан, а ко није, сматрајући да се „политка дебело умешала још када су бирани чланови Високог савета судства, управо да би могао да се котролише избор судија“, као и да је ВСС „добило готове спискове које су саставили Демократска странка и СПС“. Он је тада помињао и случај суђења функционеру ДС Драгутину Радосављевићу за два кривична дела злоупотребе овлашћења у привреди, када су му се новинари обратили за информације од јавног значаја., а после чега је саопштио да им се

BELANSKA AUTO

Tel: 034 353 968
Mob: 063 11 77 365
Ul. Krste Hegedušića 3

SRB

REGISTRACIJA VOZILA

* ZA DVA SATA NA 6 RATA *

ЗАШТО ЈЕ КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР ПРЕД БАНКРОТОМ

Нема дијагнозе без контролног прегледа

СМРКНУТА ЛИЦА ПОСЛЕ САСТАНКА ЗАТВОРЕНОГ ЗА ЈАВНОСТ

следнику на располагању оставио више стотина милиона динара.

Наследник, међутим, каже да су затечене залихе, због тога што су биле превелике, само оптеретила даље пословање. Обрадовић, наиме, наводи да је „у периоду од 2004. до фебруара 2010. набављен уградни материјал за васкуларну хирургију у дупло већој количини од потребне, што је довело до истицања рока и губитка милионских средстава“.

Ови аргументи за Павловића су само доказ да је фотељу препустио човеку „који се мало разуме у свој посао“. Истиче да би колега, као лекар, морао да зна да је реч о материјалу коме не може истећи рок употребе, јер се рестерилише, да би као директор требало да буде обавештен да КЦ има опрему за рестерилизацију и да би, на крају, као добар менаџер требало да разуме да су велике количине набављене због тога што је плаћене ишло преко централног тендера, што значи да КЦ поменути материјал није платио својим новцем.

Оптужбе се, међутим, овде не завршавају, јер Обрадовић тврди да Републички завод здравственог осигурања КЦ-у није признао дуг од 776 милиона динара из 2009. године, направљен у Павловићево

Након посете министра здравља Клиничком центру сазнали смо да енорно расту дугови ове установе, али је и прећутано доста тога, поред осталог, да је Зоран Станковић најавио долазак буџетске инспекције у КЦ. Кад је министар отишао, почело је преглањање садашњег и бившег директора Слободана Обрадовића и Радомира Павловића, за чијег мандата је направљен већи дуг

време. Износи и да је у време његовог претходника пацијентима незаконито наплаћено милион и 200 хиљада динара за дијагностику и да је због тога КЦ кажњен са 400 хиљада динара.

Павловић, пак, тврди да дуговања од РЗЗО-а нису наплаћена јер његов наследник није показао довољно менаџерских способности. Објашњавајући да се паре не могу добити седењем у фотељи, Павловић истиче да је он свакодневно путовао у Београд како би, како каже, „отео“ што већи део колача за Клинички центар. Оптужбе за незаконито наплаћивање аргументује податком да су услуге вршене бесплатно док је у Фонду здравствене заштите било пара, а да је, кад услуге није могао наплатити од Фонда, био принуђен да наплаћује пацијентима. Такође, тврди да је неистина да је КЦ пла-

тио казну, јер је жалбени поступак још у току.

■ Зашто је Крагујевац скупљи од Ниша

Овде би се, бар за сада, завршило препуцавање двојице колега по струци и фотељи. Како је реч о универзитетским професорима и цењеним стручњацима, јавност не би требало да види више прљавог веша. Али, како се ове игре, можда, играју на политичком терену, не треба искључити и друге играче. Због тога не треба да чуди ако резултат буде постављање питања Обрадовићеве способности да буде на челу овако велике и важне институције.

Због начина на који је сео у фотељу, претходно резервисану за другог колегу, треба претпоставити да садашњи ди-

ректор зна да игра коло у које се ухватио.

Противници му, међутим, замеру да је доста енергије потрошио на личне освете и смењивање свих Павловићевих сарадника који су му, због искуства, могли бити добри помагачи. Такође, се прича да је његовим доласком значајно повећан број запослених који су му сада камен око врата, јер у празној каси КЦ-а нема пара за њихове плате.

Узрок незавидне ситуације у којој се нашао неки виде и у лошем одабиру сарадника, међу којима има и оних са дипломама приватних универзитета, које нису на великој цени. Прича се и да за човека на таквој функцији преви-

Радомир Павловић: Дуговања од РЗЗО није наплаћена јер садашњи директор није показао довољно менаџерских способности. Пар се не могу добити седењем у фотељи

ше времена проводи на одмору. Има, кажу, и добрих особина – много воли цвеће.

Оно што не воли су људи који му се супротстављају. То су на својој кожи, поред противкандидата за место директора проф. др Зорана Тодоровића, кога је одмах смењено са места директора Инфективне клинике, осетили и проф. др Јасмина Кнежевић, која му је била надређена док је радио на Клиници за педијатрију, и смењени директор Ургентног центра др Драгаче Миловановић.

Раде Павловић такође очекује да ће му „глава пасти“ ових дана. „Свилен гајтан“ му је већ послат прошлог петка, када није позван на редовни састанак колегијума коме је, као директор Одељења за васкуларну хирургију, требало да присуствује.

Више од тога чије главе ће „падати“, близу два и по милиона људи који се лече у Клиничком центру занима због чега хоспитализовани болесници поново морају сами да купују лекове и санитарски материјал и зашто се пацијенти на дијагностику све чешће шаљу у друге центре. У исто време, лекари се питају како да раде кад хируршке сале немају довољно стерилних рукавица, лабораторија реагенаса, кад недостају медикаменти...

Одговор који им нуди директор Обрадовић је да је у питању неправда због које у Крагујевац не стиже онолико буџетских пара колико добијају други Клинички центри.

У РЗЗО-о, међутим, ствари гледају из другог угла. Тврде, наиме, да се у КЦ-у не послује домаћински. У прилогу овој тези наводе да док пацијент у КЦ Ниш државу кошта осам хиљада, Крагујевачки

за његово лечење потражује 13 хиљада динара. Илустррајући како „широко“ се троши у овдашњем КЦ-у, износе податак да је Крагујевац у расподели средстава за лекове по пацијенту добио 8.000, а фактурисао 13.200, док је КЦ Ниш по пацијенту добио 8.900, а фактурисао је 9.700 динара. Истичу да је са знатно развијенијом неурохирургијом и осталим гранама дијагностике, који су значајни у структури трошкова, КЦ Ниш оставио мање трошкова од Клиничког центра Крагујевац.

Не треба бити много паметан па посумњати да су фармацеутски лобији умешали своје прсте. То, међутим, неће моћи да открије најављена буџетска инспекција, јер она може једино да контролише да ли се средства наменски троше. Ако ствари заиста морају да се истерају на чистац, несудебни крагујевачки Хјустон требао би да посети други органи.

УСЛУГЕ НАПЛАЊИВАНЕ И ОД ПОРОДИЉА И ОД ЗАВОДА

чун КЦ су смањиле за 7.689.538 динара, а покушај да се од државе медицински материјал наплати више од стварне цене КЦ је коштао 38.016 динара. Обештећење трудница стајало је 45 хиљада, а умањење фондовских средстава по овом основу износило је 7.140 динара.

Ситуацију додатно компликује што је свако умањење средстава вршено на рачун накнада за плате запослених. Да би могао да исплаћује зараде менаџмент је морао да се сналази, па је могуће да је и то један од разлога због којих дуговања расту.

КОНТРОЛЕ ЗАВОДА ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ

Дуплирани рачуни, увећан број трудница...

Иако за „Крагујевачке“, које су још у марту најављивале могућност колапса ове здравствене институције, вест да је Клинички центар у дуговима до гуше није нова, сазнање да је за неколико месеци дуг, који је тада, према речима директора Обрадовића, износио 900 милиона увећан за 50 процена, даје места сумњи да у овој институцији нешто озбиљно шкрипи.

Слично опажање, међутим, није посебно забринуло оне који би о томе морали да брину, па је контрола РЗЗО-а у Клинички центар ретко наврћала. У читавој 2010. години само два пута. Иако је оба пута рађена на малом броју узорака, оно што је пронађено некога би озбиљно морало да забрине.

На пример, контрола трошкова за девет трудница које су се породиле са епидуралном анестезијом показала је да је, иако је РЗЗО-у послато девет фактура, анестезија дата само у шест случајева. Пронађено је, такође, да је у три од шест

случајева услуга наплаћена и од породиља и од РЗЗО-а.

Такође је утврђено да је на име шест осигураника фактурисао 11 ХЕЛИЦ СТАНДАРД ЦОИЛ-а (медицински материјал) по цени од 56.592 динара. Провером уговора установљено је да је КЦ поменути материјал набавио по цени од 53.136 динара по комаду, што значи да је РЗЗО-у фактурисано 38.016 динара више од стварне цене.

У трећем случају Републичком заводу здравственог осигурања послати су дупли рачуни за поприлично велике износе. У једном случају се од РЗЗО-а два пута потражује 1.472.048 динара, а у другом 372.965 динара. Ова „омашка“ образложена је чињеницом да службе КЦ-а нису умрежене.

Контрола је, такође, пронашла да је у периоду од 1. до 30. јуна 2010 године на име девет осигураника лечених од анеуризме, подвођењем под неодогавајуће шифре, неадекватно фактурисано 7.106.424 динара.

Због пропуста са дуплираним рачунима РЗЗО је Клиничком центру умањено потраживања за 1.800.014 динара. Неисправно фактурисање и подвођење потраживања под неадекватне шифре ра-

ПИОНИРСКИ ПОДУХВАТ ЧИСТОЋЕ

Одвожење смећа из села

Од 1. септембра „Чистоћа” ће два пута месечно одвозити смеће из села, по чему ће бити прво комунално предузеће ове делатности у Србији које покрива и сеоске средине. Значај за заштиту животне средине је велики, јер у 41 сеоској месној заједници има око 150 регистрованих дивљих депонија

Пише Александар Јокићевић

Јавно комунално предузеће „Чистоћа” организоваће два пута месечно одвожење смећа из сеоских насеља на територији Крагујевца, што је велики помак у заштити животне средине на сеоском подручју. У току је евидентирање квадратуре стамбених и пословних објеката у селима, а на једном од укупно четири правца почетком августа кренуло се са пописом.

Према плану већ 1. септембра на подручју које покрива Опорницу, Десимировац, Церовац, Лужнице, Чумић, Горње Јарушице, Влакче, Котражу, Маслошево и Љубичевац и званично почиње одвоз смећа. У „Чистоћи” процењују да ће све припремне радње бити завршене у наредних шест месеци,

тако да ће можда већ у новембру, или најкасније у фебруару наредне године, бити покривени и правци према Поскурицама, преко Шљивовца, Доњих и Горњих Грбица, Пајазитова закључно са Драчом. Трећи реон који се састоји од Јовановца, Цветојевца, Новог Милановца, Ресника, Кормана, Ботуња, Горњих и Доњих Комарица и четврти правац од Јабучја, преко Букуровца и Трмбаса до Великих Пчелица биће такође у систему одвоза смећа.

У наредном периоду, након утврђивања квадратуре стамбених и пословних објеката, утврдиће се и цена услуге „Чистоће” за мештани села, која ће, тврди директор овог предузећа Дејан Раонић, свакако бити нижа од накнаде у граду, која износи 3,16 динара по квадрату стамбеног простора.

■ Први у Србији

Према Раонићевим речима, одвоз смећа са сеоског подручја које гравитира Крагујевцу је пионирски подухват, јер такав систем није успоставило ниједно комунално предузеће у Србији. За „ватрено крштење” у септембру изабран је најтежи реон, поменути правац од Опорнице до Љубичевца, јер има највише становника (7.640) и највећи број домаћинстава (2.191). Љубичевац је најудаљенији и налази се на 29 километара од града, а с обзиром на удаљеност и на број домаћинстава утврђено је да тај реон мора имати 20 сабирних места.

- Сакупљање и одлагање комуналног и амбалажног отпада у сеоским подручјима вршиће се системом кеса, које ћемо делити домаћинствима, и прикупљањем са сабирних места која су унапред утврђена. Било је нереално очекивати да камионом можемо да дођемо до сваког засеока и дво-

НА ДИВЉИМ СЕОСКИМ ДЕПОНИЈАМА ОТПАД СЕ СПАЉУЈЕ

ришта, тако да је приликом одабира сабирног места вођено рачуна да путеви буду приступни. У претходном периоду делили смо обавештења, а истовремено кре-

ћемо и са едукацијом становништва са сеоског подручја. Није реч само о одвозу, већ и о разврставању отпада, јер месечно делимо две црне и две зелене кесе.

Црне кесе су за комунални отпад у који се убрајају остаци од хране, попут хлеба, меса, поврћа, воћа као и остали отпад из домаћинства, док су зелене кесе намењене папиру, картону, стакленој и пластичној амбалажи, тетра-паку, алуминијумским лименкама и конзервама, појашњава Раонић.

За почетак предвиђено је ангажовање једног специјалног возила – смећара, тако да је за сеоско подручје потребан један возач и два радника за ове послове, што „Чистоћа” има на располагању, а уколико систем брзо заживи и покаже се да је потребно још једно возило, ни то неће бити спорно.

■ Није намет, већ потреба

Анализом постојећег стања трасираних су најбоље могуће руте којих ће се придржавати возила „Чистоће”. Примера ради, у Опорници ће бити два сабирна места, код техничког прегледа и код табле „Десимировац”, а у Десимировцу на пет локација, поред главног пута са десне стране, код задруге, иза пумпе, код игралишта, у близини аутобуског стајалишта. У Церовцу ће сабирна места бити код вулканизерске радње, код скретања за Рачу и иза цркве, а у Лужницама, такође, на домак цркве, код ловачког дома и код виле „Вера”. Следеће сабирно место је у Чумићу, код самог скретања за село, код школе и код продавнице, у Горњим Јарушицама поред дома, у Влакчи на Светињи (скретање), код оба моста у Котражи поред продавнице и у Маслошеву код табле.

Према плану возило „Чистоће” ће на овај правац одлазити уторком, два пута месечно. Понедељак је резервисан за реон од Поскурица до Драче, четвртак за правац од Јовановца до Доњих Комарица, а петак од Јабучја до Великих Пчелица.

- Било је сумњичавости хоћемо ли имати губитака, али губици би дошли до изражаја да смо се држали система концентричних кругова. Зато смо се определили за систем по правцима. Са друге стране, може се рећи и да су капацитети „Чистоће” ограничени, али покривање сеоског подручја на о-

ФИНАНСИРАЊЕ ПРОЈЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Еколошка јесен

Представницима 20 еколошких удружења у Скупштини града уручени су уговори о реализацији пројеката у вредности око 1,8 милиона динара који су одабрани путем конкурса из априла ове године. На овај начин из локалног Фонда за заштиту животне средине биће подржане активности и еколошке акције са циљем да се побољша еколошка слика града, подигне еколошка свест и укључи што већи број грађана.

За разлику од прошле године, када су по први пут финансирани еколошки пројекти и од 21 пројекта одобрено 16, што је подржано са 1,5 милиона динара, ове године је прихваћено свих 20 идеја. Када се овогодишњих 1,8 милиона динара расподелити јасно је да није реч о великим средствима, (распон је од 50.000 до 125.000 динара), тако да се осим едукације грађана и акција волонтера које ће помоћи да се одређени део града еколошки очисти, не може се више очекивати. Међутим, у збиру и то је довољно за еколошку јесен у граду, јер се очекује да ће се већина планираног реализовати по уплати средстава, од септембра па до краја године.

Градски Фонд за заштиту животне средине делом се пуни средствима која долазе од републичке накнаде за заштиту живот-

Када се овогодишњих 1,8 милиона динара расподелити јасно је да није реч о великим средствима, тако да се осим едукације грађана и акција које ће допринети да се одређени део града еколошки очисти, не може више очекивати. Међутим, у збиру и то је довољно се предстојећа јесен у граду прогласи еколошком

не средине, као и од локалне еколошке таксе коју плаћају грађани. Ипак се већи део тог локалног новца, како је објаснио у тренутку потписивања одобрених уговора још увек актуелни члан Градског већа задужен за животну средину Срђан Матовић, утроши за друге намене, тако да се не може очекивати да удружења грађана са невеликим средствима направе велики преокрет. Али, ипак, биће помака.

- Пуно малих активности у области заштите животне средине у нашем граду биће реализовано до краја ове године. Радиће се на еколошкој едукацији и по први пут ћемо добити публикацију „Бисера природе” која се односи на Шумадију, а реч је о пројекту удружења „Ризница”. На језеру Шумарице и Гужа имаћемо могућност да не користимо чамац са мотором са унутрашњим сагоревањем, јер је Клуб подводних активности „Застава” конкурисао за

набавку мотора на еко погон, појашњава Матовић.

Листа будућих еколошких подухвата је подужа, па је поред „Бисера природе” публицисте Свете Мацаревића и мотора на батерије који набављају рониоци „Заставе”, свакако значајан пројекат Српског биолошког друштва „Стеван Јаковљевић” под називом „Флора и фауна Спомен парка Шумарице”, јер се нико до сада није бавио таквим истраживањем. Гљиварско друштво „Шумадија” и ове године добијена средства користи за организацију једанаесте по реду изложбе гљива, док Планинарско друштво „Жежељ” уређује планинарски дом у селу Ацине ливаде, где ће се изградити еколошка септичка јама и купатило.

Финансира се и пројекат „Истраживање и очување извора питке воде на подручју Жежеља и Бешваје” који је поднео Планинарско еколошки клуб „Гора”. За истраживање и промовисање био-

УРУЧИВАЊЕ УГОВОРА ЕКОЛОШКИМ УДРУЖЕЊИМА

диверзитета језера у Шумарицама у циљу његовог очувања и одрживог развоја средства је добило Еколошко истраживачко друштво „Младен Караман”, а то је иначе, прва фаза у реализацији већег броја активности на том језеру. Идеја је да се од језера направи еколошки пункт, који ће бити доступан и обогаћен различитим садржајима еколошког карактера. Биће постављене информативне табле на којима ће бити представљени биодиверзитет језера.

Одред извиђача „Богољуб Буба Поповић” самим називом пројекта „Перманентна едукација младих” довољно каже о свом пројекту, а Завичајно удружење „Михаило Петровић” из Влакче традиционално организује дане о-

творених дворишта Шумадије. Непушачки едукативни центар ове јесени организује еколошке трибине по приградским месним заједницама, док је прошле године пажња била посвећена градским насељима. Одред извиђача „Артем” кроз пројекат очувања шуме и воде такође благовремено едукује младе.

Иначе, међу еколошким пројектима које је Министарство животне средине одабрало за суфинансирање у овој години је и пројекат Покрета зелених „Бреза” из Крагујевца, који су, како је објашњено, сегментом великог пројекта прошли и на градском конкурс. Министарство је од укупно 376 пријава из целе Србије изабрало 52 пројекта невладиних организација

„ФЕЈСБУК” И ЗЛОУПОТРЕБЕ ПРОФИЛА**Како се одбранити од клевета и лажних пријатеља****ДЕЈАН РАОНИЋ, ДИРЕКТОР „ЧИСТОЋЕ**

вај начин не захтева ново ангажовање, бројну механизацију и људство. Добром организацијом једно возило је ангажовано на планираним реонима. Одвоз смећа са сеоског подручја је новост и за мештане и за нас, али није ово предизборни маркетинг, нити је финансијски ефекат по „Чистоћу” био на првом месту, већ је реч о потреби. А, осим тога, контролор „Чистоће” домаћинствима евидентирају само стамбени простор, док квадратура помоћних просторија која су изграђене на сеоском подручју неће улазити у ценовник одвоза смећа, тврди Раонић.

Национална стратегија управљања отпадом, иначе, по угледу на европске стандарде и предвиђа да се на територији градова и општина сва насељена места обухвате организованим прикупљањем и одвозом отпада. Директор „Чистоће” додаје да је чињеница да у сеоским месним заједницама Крагујевца којих је укупно 41, има 150 регистрованих дивљих депонија. Тек уклањање тих депонија кошта, а овако, успостављањем система, истовремено и едукацијом становништва да је забрањено спаљивање и бацање смећа на не-регистрованим сметлиштима, сви ће бити на добитку. Животна средина, која је у селима здрава, биће очувана.

У Крагујевцу не постоји одељење за борбу против сајбер криминала, те се све пријаве прослеђују директно у Београд. Већина притужби односи се на познату виртуелну заједницу „Фејсбук”

Пише Никола Стефановић

О планетарној популарности интернет друштвених мрежа одавно је све речено, о могућностима које нуди и општој приступачности свим корисницима интернета, без обзира на старосну доб. Било да је у питању „Фејсбук”, „Твитер”, „Мај спеејс” или низ других, мање или више познатих или специјализованих виртуелних окупљања, циљ је увек исти – остварити брз и лак контакт са великим бројем људи у једном тренутку.

У пребрзом свету у каквом живимо, све је већа потреба, нарочито надоласеће омладине, за што бржим и, по могућству, што краћим информацијама, при чему једном прочитана вест и информација већ наредног тренутка одлази у историју. За такав вид преноса података свакако да су овакве мреже најпогодније, а одавно није тајна да је у Србији нарочито популаран „Фејсбук” са, незванично, по готово једном отвореном профилу по глави становника. Разумљиво, нема сваки становник Србије профил, те је стога јасно да многи имају два и више различита профила, чиме се достиже таква бројка.

Тиме се отвара и прва основа за потенцијалну злоупотребу мреже – лажни идентитет. Да полиција и службе специјално обучене и задужене за сајбер криминал константно „патролирају” интернетом у потрази за педофилима и интернет „плачкашима”, није ништа ново. Но, с обзиром да је, конкретно, „Фејсбук” тако конципирана мрежа да обилује гомилама личних података и фотографија, поставља се питање има ли адекватне безбедности против „хаковања” налога и коришћења података унетих у профил, ако се има у виду да до сада није обелодањено да је иједан такав случај процесуиран.

■ Коришћење лажних профила

Братислав Ураковић, власник и уредник сајта „Текла река”, сматра да је моћ „Фејсбука” велика, те да искоришћавања мреже за пропаганду свакако има, што се најчешће врши отварањем лажних профила и слања захтева за „пријатељства” у огромном броју.

- Мислим да је, бар што се тиче Крагујевца, случај „Ђоковић” био прекретница, нека врста револуције, с обзиром да се око једне групе и исте идеје веома брзо окупало неколико хиљада грађана, а то до сада није био случај. Сада се дошло до тога да све политичке странке и све озбиљне фирме имају своје профиле или групе, али и неке људе које плаћају да нуде,

рекламирају и пропагирају идеје, циљеве и производе. Ти људи неретко управо у те сврхе отварају и користе лажне профиле, а да ли је профил лажан, то јест да ли се иза њега неко крије, то се може открити на основу појединости. Примера ради, ако неко свакога дана додаје по двадесетак пријатеља, то значи да му није битно ко су ти људи, већ је битан квантитет, тврди Ураковић.

По његовим речима, што више пријатеља неко има, то су веће могућности за пропаганду, јер, практично, у истом моменту један корисник може информисати хиљаде људи чиме јача свој, али и утицај групе. Сем тога, ови интернет „манипулатори” користе за те потребе и фотошоп, као и туђе фотографије, најчешће непознатих лепотица, а и то није тешко разоткрити с обзиром да су испрва на профил постављане девојке у бикинију или изазовним позама, а данас све више девојке са „офис луком”, тј. пословног, озбиљног изгледа.

- Праг снажног утицаја био би око пет хиљада људи, а ако кажем да добри српски портали имају око десет хиљада, онда је јасно о каквом обиму информисања је реч. Примера ради, за таква окупљања великог броја корисника у циљу пропагирања често се користе групе које у свом називу имају појмове привлачне многимима. Тако постоји извршно број група које у имену имају „Крагујевац”, управо с циљем да привуку све Крагујевчане, било одавде, било оне који живе у иностранству, али искључиво у неке маркетиншке сврхе.

Ураковић додаје да се „Фејсбук” рекламирање плаћа око 20 до 50 евра, а кад је реч о злоупотреби личног профила неког корисника, до сада нису изрицане казне, нити је било таквих случајева превише.

- Мој савет био би да не треба користити туђе рачунаре за улаз на свој профил, јер постоји могућност да лозинка остане испишан и упамћена. Затим, постоји и на самом „Фејсбуку” опција за пријаву злоупотребе и, напоскон, може се послати пријава МУП-у. Очекивао сам много веће злоупотребе, али очигледно се људи плаше да ће бити откривени.

СЛУЧАЈ „ЂОКОВИЋ” БИО ПРЕКРЕТНИЦА: БРАТИСЛАВ УРАКОВИЋ

Свакако најпознатији случај отварања профила под лажним именом догодио се недавно, истина на „Твитеру”, а „жртва” је био министар иностраних послова, Вук Јеремић. Врло брзо, на жалбе из његовог кабинета, реаговали су органи безбедности и профил је угашен. Но, то имплицира да постоји објективна претња по сваког, обичног корисника да ће му се догодити да лажни налог буде искоришћен за клевете, увреде или ширење дезинформација, а што већ подлеже и законским гоњењима.

■ Актери до 19 година

У полицији потврђују да у Крагујевцу није било превише пријава интернет превара и злоупотреба података, а кад је реч о спречавању и кажњавању обично се све сводило на гашење спорних профила, док се подношење тужбе по правилу оставља оштећеном лицу.

- Деведесет девет одсто свих пријава односи се на неовлашћено коришћење „Фејсбук” профила и проваљивање у њих. Најчешће се та злоупотреба своди на остављање увреда или се коришћењем фотошопа постави нечији лик на фотографију увредљиве, углавном ласцивне садржине, каже Дејан Михајловић,

шеф одсека за привредни криминал Полицијске управе у Крагујевцу. - Ти случајеви се у огромној већини не гоне по кривичној дужности од стране тужилаштва, већ се оставља оштећеној страни да покрене приватну тужбу.

Михајловић, иначе, наглашава и да у Крагујевцу не постоји служба која се бави овим пријавама.

- Ми ту подслужбу Одељења за борбу против високотехнолошког криминала овде немамо, те све овакве пријаве које прима одсек за привредни криминал прослеђујемо у Београд, али има најава да ће ускоро бити отворено једно одељење и код нас за ове намене.

Душан Радовић, виши полицијски инспектор који је директно упуслен на овим пријавама, каже да их је у првих осам месеци ове године било око 30, те да их на годишњем нивоу стигне педесетак.

- Починиоци ових злоупотреба „Фејсбук” налога по правилу су старости од четрнаест до деветнаест година, који најчешће упадну у нечији налог и измене лозинку или приступну шифру да би „зафркали” једни друге. Један озбиљнији случај имали смо са момком из Ниша који је купио чипове за покер који се игра путем „Фејсбука”. Тај покер се, иначе, не игра у прави новац, већ виртуелни, међутим пасиониран играчи који остану без ових чипова откупљују их од других играча који их имају на милионе. Младић је платио 150 евра, а чипове није добио, па је то пријавио и новац му је враћен, истиче Радовић.

Но, с обзиром да се у већини случајева оставља оштећеним лицима да сама покрену тужбу, јасно је да већина починилаца никада не буде откривена и процесуирана, пошто је немогуће да лично, без помоћи надлежних служби, оштећени докаже ко је починилац.

Уосталом, да је борба против сајбер криминала у Србији још у повоју, тачније, да и службе које се тиме баве још увек нису на правом нивоу, казује и случај одељења окружног јавног тужилаштва у Београду за сузбијање високотехнолошког криминала. У сајт овог одељења у априлу ове године „провалио” је хакер који се потписује са „Џек Трбосек”, а након њега сајт се претворио у место за ћаскање у које се укључило још двадесетак корисника интернета, што је потрајало готово целог дана, на опште одушевљење српског интернет неба. Испоставило се да су лозинка и приступна шифра које би требало да познаје само администратор, тј. уредник сајта, гласиле админ/админ, коју систем поставља аутоматски.

из области екологије које ће суфинансирати у овој години са укупно 15 милиона динара. Висина одобрених средстава се креће од 100.000 до 450.000 динара.

Из Министарства наглашавају да су пројекти бирани и према принципима регионалне заступљености, а водило се рачуна да се не прихвате пројекти организација и удружења које су у претходној години добиле финансијску подршку, а још нису испуниле уговорне обавезе или та сарадња није била на задовољавајућем нивоу.

Сам податак да је „Бреза” добила и републичка средства довољан је показатељ, с обзиром да је реч о пројекту „Еко едукација 2011.”, да је неформално образовање у области животне средине и те како потребно. Циљ пројекта је, иначе, стицање знања о опасном отпаду и третманима отпада као и јачање еколошке свести о штетном утицају отпада, превасходно код школске деце и код грађана.

У оквиру пројекта биће одржана предавања о опасном отпаду и ознакама на производима ученицима у основним школама и грађанима преко месних заједница, наградни квиз о знањима из области екологије. Делиће се штампани материјал и одржаће се креативне радионице о опасном отпаду. Пројекат ће бити спроведен на територији града Крагујевца, Рековца, али и Пирота, Беле Паланке, Димитровграда, Бабушнице, Ниша, Књажевца, Прокупља и Врања.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ГИМНАЗИЈАЛКА КОЈА СЕ БАВИ ИСТРАЖИВАЊЕМ ИЗ ОБЛАСТИ ПСИХОЛОГИЈЕ

Генијалка којој време мањка

Так генерације и вуковац у основној школи, носилац признања са такмичења из математике, физике, хемије, српског језика... Неко ко енглески говори течно као матерњи језик, и за то има Кембриџ сертификате, немачки такође, пише пројекте, а уз то је двоструки државни првак са својом плесном групом у цез балету. Овако укратко можемо представити осамнаестогодишњу Тијану Шуштершич, ученицу трећег разреда Прве крагујевачке гимназије, која се недавно вртила из Истраживачке станице Петница, са летњег кампа психологије.

Тамо је промовисала свој рад који још увек није добио своје име, на тему способности решавања задатака са дводимензионалним и тродимензионалним геометријским фигурама код деце, ученика четвртог и осмог разреда основне школе. Пошто су нека истраживања показала да се деца боље сналазе у раду са тродимензионалним него са дводимензионалним фигурама, а нека друга пак говоре супротном, нашу саговорницу су та опречно запажања одредила да истражује овај проблем.

Хтела је да испита како деца четвртог, односно осмог разреда, схватају трећу димензију простора и какве су њихове способности разумевања простора, како решавају задатке у тим узрастима и да ли има неке разлике у успешности решавања задатака међу половима. Показало се да су деца осмог разреда супериорнија у решавању задатака са тродимензионалним и

Тијана Шуштершич, ученица трећег разреда гимназије, у Петници је ове године презентovala треће по реду истраживање из области психологије и најављује нове подухвате

дводимензионалним фигурама од млађег узраста. Подједнако су успешне девојчице и дечаки, међутим код дечака се показало да они како иду ка вишим разредима показују тенденцију успешнијег решавања задатка, док девојчице као да остају на истом нивоу способности, док се у неком зрелијем добу подједнако развијају оба пола. Испоставило се да су им били најтежи задаци они који укључују троугао, односно тространу призму.

Анкетом је било обухваћено 70 испитаника из Основне школе „Мома Станојловић“. Најтеже је било тестирати ученике, с обзиром на њихове и њене школске обавезе и сменски рад, а било је четири текста, које је сма осмислила.

Откуд занимање за психологију?

- Ни сама не знам откуд, јер се нико у породици њоме не бави. У седмом разреду основне школе, када сам била на летњој научној школи у Петници, на предавањима из најразличитијих области она из психологије су ми се учинила другачијим од математике и физике, за шта су друга деца била најзаинтересованија. Пошто ја волим изазове тако сам се и определила. Када сам дошла у први разред Гимназије одлучила сам да се пријавим за семинар психологије, иа-

ко ми још увек нисмо били упознати са тим предметом, каже Тијана, ученица трећег разреда Прве крагујевачке гимназије.

Сад је већ три године стална учесница свих семинара петничке конференције. У првом циклусу је истраживала утицај стресних животних ситуација

код адолесцената, и рад је изашао у „Петничкој свесци“ - зборнику најбољих радова. У рецензији је и други рад, који се односио на испитивање ставова и социјалне дистанце адолесцената према особама са инвалидитетом, а последње истраживање је посвећено разумевању простора код деце.

Наредне године очекује је неки нови пројекат, али још нема идеју која ће то тема бити. Највероватније ће радити интервјуе са десетак својих испитаника о логичном приступу решавања задатака, како би се видело да ли они само умеју да реше задатке, или умеју и да вербализују своје способности, што би била нека надградња. За њу је овај последњи рад имао највећу научну дубину и био је најзахтев-

У ПЕТНИЦИ ПРЕДАЈЕ МЛАЂИМ ПОЛАЗНИЦИМА

Иначе, Тијана је савршен организатор, јер без тога не би могла да одговори на бројне обавезе. Гаји такмичарски дух, мада такмичења више воли због нових познанстава, размене искустава и упознавања нових области. Пошто је пуно ствари интересује просто се ломи шта ће уписати, а преостало је само годину дана. Природно математички је смер, а подједнако воли психологију. Постоје већ неке опције за физику или хемију. У сваком случају, бавиће се науком истраживачку станицу Петница, кад још ништа није знала о томе. Данас она није само полазник семинара, него и млађи сарадник који држи предавања из области психологије млађим полазницима на различите теме: о памћењу, страховима и фобијама и на тај начин из другог угла посматрала Петницу. Тренутно усавршава и немачки језик због могућег даљег школовања у иностранству, али највише прижељкује Лондон и Енглеску. Ова престоница је пробудила њено интересовање када је била на двонедељном туристичком пропутавању.

Е. ЈОВАНОВИЋ

Пољопривредници у овом делу Шумадије, традиционално окренути гајењу пшенице и кукуруза, ретко одлучују да крену у нешто ново. Иако последњих година у околини Крагујевца све чешће ничу пластеници и повећавају се засади воћа, воћари и повртари ипак настављају традицију. Саде оно што су гајили њихови преци и сумњичаво гледају на свакога ко се одважи да уђе у већу производњу нечега што се до сада није масовно гајило на овим просторима.

Љубомир и Слободанка Радосављевић из Кормана нису се, међутим, освртали ни на традицију ни на подозрење комшилука него су, после смрти Љубомирових родитеља, који су као и остали Корманци производњу базирани на житарицама, кромпиру и купусу, решили да се посвете савременој повртарској производњи. Једна од највећих новина које су Радосављевићи донели у корманску долину је масовна производња диње.

Пре него што су одлучили да започну са узгојем овог укусног поврћа које се на нашим просторима гајило само за сопствене потребе, Љубомир, који је још почетком деведесетих напустио „Заставу“, годинама је крагујевачке пијаце снабдевао дињама из Срема. Видевши да Крагујевчани радо купују ово поврће и да се на њему може солидно зарадити, Љубомир је од сремских повртара са којима је трговао почео да учи технологију узгоја диње на већим површинама.

После неколико година, уз подршку супруге Слободанке, одважио се да крене у масовну производњу. Показало се да није погрешно, јер данас, када већина повртара послује с губитком, Радосављевић кажу да се могу похвалити солидном зарадом.

Прошле године дињом су засадили 40 ари и зарадили између две и три хиљаде евра. Кажу да нису рачунали колико је од тога чисте добити, али сматрају да им је оста-

НОВЕ КУЛТУРЕ У КОРМАНУ

Бизнис са дињама

БРАЧНИ ПАР РАДОСАВЉЕВИЋ УЖИВА У УЗГОЈУ ДИЊА

Породица Радосављевић је од сремских повртара преузела технологију гајења диња и сада ово поврће, на коме лепо зарађују, заузима њиве на којима су некада биле традиционалне културе овог краја

ло више од половине. Иако су, због Љубомирове болести, ове године дињом засејали дупло мању површину, добар род обећава и овог лета солидан приход.

СЛОБОДАНКА СЕ НАДА ДА ЋЕ СИН НАСТАВИТИ УНОСНУ ПРОИЗВОДЊУ

Надају се да ће садашња цена од 40 динара по килограму, због велике суше која је довела до прераног зрења у Срему, за неколико дана када њихова буде стигла за брање ићи горе. Очекују да ће тако бити све до касне јесени, када би требало да заврше бербу.

Мада је бизнис са дињама била Љубомирова идеја, њеном гајењу највише је посвећена Слободанка. Ова пензионерка, која је радни век провела у „Наменској“, иако је рођена у граду, не либи се сеоског посла. Захваљујући таквом ставу, домаћинство Радосављевић у пластеницима производи спанаћ, парадајз, краставац, гаји купус на отвореном и успешно се бави воћарством. Слободанка, међутим, са највише љубави гаји диње.

- Интересантно је да никада нисам нарочито волела да их једем, а да ми њихово узгајање причињава изузетно задовољство. Можда због те љубави, која је најважнији услов за бављење овим послом, имамо овако добре приносе. Ипак, није само љубав довољна, јер свака производња захтева одређена улагања. Највећи трошак је фолија. Треба купити и црева која постављамо испод фолије како бисмо обезбедили наводњавање кап по кап без кога нема сврхе почињати производњу. Доста коштају ђубриво, семе и средства за заштиту. Највише нам, ипак, одлази на закуп тзг, за коју годишње дамо више од 200 хиљада динара. Али, кад подвучемо црту, не могу да будем непоштена и да кажем да нема зараде.

Ове године, због ситуације са наводном заравом коју шири красотавац, на њему смо доста изгубили. Није ништа боље ни са парадајзом који се, из нама непознатих разлога, продаје по цени која не може да покрије трошкове. Срећа да смо на време почели да гајимо диње за које у Крагујевцу још увек постоји довољно велико тржиште. Није то богзна колико, али кад сваког дана у руци имате живе паре, па нека је то и 500 динара, осети се, каже Слободанка.

Иако у суседству имају добар пример, Корманци се не угледају на Радосављевиће. Мада је овај вредни брачни пар вољан да их упуту, комшије не показују занимање за узгој диње.

- Кад им треба диња дођу и „послуже се“ на нашем имању, али нико не пита како сам да их гаји. Има у селу много младих људи без посла, али када ја и Љупче радимо ни један не дође да види и пита за савет, па да бар два реда да посади, да проба. Ни радну снагу није лако наћи, пошто рад на пољу није лак, каже наша саговорница.

Мада полако залазе у године, Радосављевићи још не намеравају да смањују производњу. Слободанка каже да ће, кад дође време за праву пензију, диња бити последње од чега ће одустати. Жеља јој је да син, који је по струци агроном, али нема времена да се посвети имању, настави започето и да дињу гаји на читавих пет хектара.

Поред свакодневног рада на пољу и у пластеницима, Слободанка стиже и да продаје своје производње на Зеленој пијаци. Највише радује што су муштерије увек задовољне. Ј. СТАНОЈЕВИЋ

Ову рубрику у склопу пројекта **ЖИВОТ ШУМАДИЈСКОГ СЕЛА** суфинансира МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ СРБИЈЕ

СКУП ПОРОДИЦЕ МИЛУТИНОВИЋ ИЗ СЕКУРИЧА

Прави повратак коренима

Пише Зоран Мишић

Када су у питању дневнополитикантски ситни њарови, пуна су нам уста „традиције, корена и предака“. Ретко ко овој тематици прилази озбиљно и на прави начин. Један од код нас несвакидашњих примера, иако је на Западу то чин са великом и дугом традицијом, било је породично окупљање прошле суботе фамилије Милутиновић из Секурича.

Иницијатор овог породичног окупљања био је Мирослав Милутиновић, настањен у Београду, који је по образовању машинац, али је одувек био заљубљеник у историју, па тако и породичну. Бавећи се гинеологијом својих предака, Мирослав је открио да данас по мушкој линији постоји чак 51 потомак (рођен као Милутиновић) њиховог претка Милутина Симића који се у Секурич доселио из села Цикота и све их позвао да се прошле суботе окупе, упознају, зближе и подруже у порти секуричке цркве посвећене Светом архангелу Гаврилу.

Од раног јутра „навиру“ у завичај Милутиновић са свих страна.

По подацима на које је Мирослав Милутиновић наишао приликом израде породичног стабла своје фамилије, њихов предак Михаило (по непровереним подацима населио се у Цикот из Црне Горе) имао је три сина: Петра, Гмитра и Симу. Најмлађи Сима Михаиловић насељава се у Секурич и од његовог сина Милутина Симића (1803-1872), чији споменик и данас стоји савршено очуван на сеском гробљу, потичу сви секурички Милутиновићи.

ЧЕДОМИР МИЛУТИНОВИЋ, РЕХАБИЛИТОВАНИ ВЛАСНИК КОНФИСКОВАНОГ МЛИНА

- За даље податке о породичном родослову потребан је истраживачки рад на основу документације која се чува у Турском државном архиву у Анкари. То је једино меродавно, јер је турска империја била правна и административна држава, шта год ми о њој мислили, која је редовно вршила попис на својој територији, а све остало типа „убио Турчина“ и „доселио се одавде и оданде“ ипак су само пука нагађања и породичне легенде, каже Мирослав, упућујући озбиљну критику нашој држави што је незаинтересована за ту врсту архивске грађе, док је, на пример, Македонија по осамостаљењу платила и откупила 12 шлепера ових историјских извора од Турака који су сада на располагању тамошњим истраживачима.

Потомци Милутина Симића

Сима је имао два мушка потомка који су наставили лозу преузимањем презимена Милутиновић, од којих је један Петко, од којег

Прошлог викенда у левачком селу Секурич одржан је скуп чланова породице Милутиновић, потомака Милутина Симића, који се пре два века доселио из Цикота. Породичном окупљању у порти сеоске цркве присуствовали су Милутиновићи из многих места у Србији, упознавали се, дружили и зближили, разменили адресе и

ВАЗДУХОПЛОВАЦ БОШКО МИЛУТИНОВИЋ ПРВИ ПОЧЕО СА БЕЛЕЖЕЊЕМ ПОРОДИЧНЕ ХРОНИКЕ

води порекло и сам Мирослав, који је у односу на митског прапетка Михајла осмо колена сродства.

Породично стабло које је израдио обухвата преко 300 имена, уредно су забележени и женски чланови породице, као и фамилије у које су се жене из ове породице удавале, обухвата 10 колена и закључно је завршено са 2010. годином. Данас рођених као Милутиновићи постоји чак 51 потомак, а чланови ове породице живе, сем у Србији (Јагодина, Крагујевац, Пожаревац, Костолац, Ниш, Београд, Смедеревска Паланка) и у Републици Српској, Федерацији БиХ, Италији, Аустрији и Русији. У самом Секуричу данас је само двоје Милутиновића.

Приликом рада на породичном родослову Мирослав Милутиновић се користио и књигама и монографијама о Секуричу и старом Драгову Слободана Пауновића, Мирослава Симића и подацима из Архива Србије. За новије податке консултовао је своје рођаке, од којих је неке на тај начин тек упознао.

- Као мали долазио сам код бабе, деда је умро 1954. године и нисам га упамтио, у село и упознавао чланове фамилије, али нисам могао да схватим гломазне породичне везе. Имао сам жељу да радим на њеној историји, каже Мирослав, чији је отац Бошко, официр ваздухопловац, пре њега почео са записивањем породичне историје, а он је као син наставио очев аманет.

Још један њихов рођак, такође из Секурича, предатни учитељ Миодраг Милутиновић чика Мила почео је са бележењем породичне хронике.

Чика Милина ћерка Олга, рођена Милутиновић (83) удата Рошул, најстарији је члан породице и њој је припала част да отвори породични скуп.

- Мој отац Мила, који је рођен овде и службовао пуних 17 година у родном селу, први је почео да бележи породичне ствари. У Секуричу сам рођена и ја и у њему провела најлепши део свог живота - детињство. Данас се ми чујемо телефоном, интернетом... Уопште се више не познајемо. Овакав скуп је савршена идеја да се видимо, упознамо и погледамо једни другима у очи, каже госпођа Олга, професорка руског језика у пензији, која је свој живот и кари-

јеру провела у Београду. Она са великим задовољством позира са најмлађим чланом породице, двогодишњим Михајлом, који носи име прапетка свих Милутиновића. Пошто је Михајло рођен прошле године, за сада савршено користи изразе као што су мама, тата и лопта, изјаву уместо њега даје његов отац Владан Милутиновић (46) из Јагодине, који је на служби

као војно лице у Нишу. Он је од линије Ђурђа Милутиновића.

- Овакво сусретање чини ми се као добра идеја. Неке рођаке сам знао, а неке не. Са неким се нисам често виђао, а са другима нисам чак никада, упознао сам их данас. Зато мислим да је овакво окупљање добра идеја и да ће прерасти у нашу породичну традицију. Спреман сам да поновним окупљањима допринесм шта год

је неопходно са моје стране, поручује Владан. И сам иницијатор скупа Мирослав слаже се да овакво окупљање треба одржавати, ако не сваке, онда макар сваке пете године.

■ Одајали смо се, отуђили...

- У Босни, Републици Српској и Црној Гори окупљања фамилија много су чешћа. У Шумадији и Централној Србији степен отуђења је много већи. Модерна збивања наводе нас на промену начина живота, наметају неких вредности, ако су то уопште вредности, и ово је мој одговор на све то. Желим да знам ко сам, шта сам, где су ми корени и шта су радили моји преци... У шта су веровали и за шта су се борили, прича Мирослав, додајући да Норвежани знају своје родослове 1.200 година уназад, све до осмог века, Енглези такође.

За идеју о породичном скупу каже да су многи рођаци били изненађени, али да су код прикупљања података за породично стабло сви здушно сарађивали. Је-

МИЛУТИНОВИЋИ 1936. ГОДИНЕ

СТАРА КУЋА МИЛУТИНОВИЋА

ИНИЦИЈАТОР СКУПА МИРОСЛАВ МИЛУТИНОВИЋ

дан од њих је и Зоран Јефтић, адвокат из Смедеревске Паланке, потомак по мајци Ружици Милутиновић (1928), рођеној од оца Чедомира и мајке Солунке.

- Моја мајка је умрла прошле године, а ја врло радо долазим у Секурич и да бих испунио мајчину жељу, преуређујем стару кућу. Идеја о породичном скупу је изванредна. Морамо да се учимо на историји, јер онај ко нема историју, неће имати ни будућност. Оваква окупљања могу само да нас здруже и зближе и надам се да ће нашим путем кренути и друге фамилије у Секуричу и Левчу, каже Зоран.

Са њим се слаже и Милослав Милутиновић, пензионисани просветни радник из Смедеревске Паланке, који као лингвиста здушно учествује у расправи да ли је село Секурич добило име због тога што у њему „живе људи који секу речи“ или име места има још старије корене, латинске, из доба ратовања са Келтима и представља староримску реч за безбедност, сигурност.

- Идеја да се окупимо је одлична. Ми то радимо први пут, а то је традиција у Европи. Дивим им се, јер они знају своје претке по два три века уназад. Тако Енглези чувају своју историју, каже Милослав.

Обавезно породично фотографисање пред сеоском црквом са благословом локалног пароха оца Милоша, пореклом из Брзана, који такође сматра да је овакав догађај редак за наше услове, али самим тим и драгоцен.

Један од ретких Милутиновића који је остао у завичајном селу је и Драгомир (72), који живи у старој породичној кући. Она је некада служила и као сеоска школа.

ПОРОДИЦЕ МИЛУТИНОВИЋ НА СКУПУ У СЕКУРИЧУ

ПОРОДИЧНИ СКУП У ПОРТИ ЦРКВЕ

НАЈСТАРИЈИ И НАЈМЛАЂИ МИЛУТИНОВИЋИ
- ОЛГА И МИХАЈЛО

Он, пак, као школарца ишао је у школу која се тада налазила на месту данашње кафане.

- Још има много рођака, али и ово што се данас сакупило је добро. Знао сам их доста, а неке тек од сад. Наравно, више сам знао Милутиновића „уназад“ него ових млађих, а штага је што је баш доста наших старијих рођака помрло у последњих пет-шест година и нису доживели овај скуп. Шта би тек они имали да кажу, пита се наш саговорник.

■ Окупљање постаје традиционално

За време породичног ручка у парохијском дому иницијатор скупа Мирослав показује на видео биму старе породичне фотографије и објашњава детаље из родослова. Посебно је дирљива прича о конфискацији породичног млина, по Милутиновићима „најјачем привредном капацитету у Левчу“, који су њиховој породици одузели комунисти после Другог светског рата. Мирослав је прошле године пред Вишим судом у Крагујевцу рехабилитовао власнике млина, свога деду Чеду и његовог брата Станимира. Они више и званично нису „народни непријатељи“.

После ручка Милутиновићи здружено одлазе на сеоско гробље да обиђу спомен обележје Милутина Симића и да му као потомци одају пошту, а затим свако код предака из своје родичне линије.

Код споменика родоначелнику Милутиновића, али и поред гробова свога деде и бабе, оца и мајке је и наш суграђанин Милован Милутиновић. Он набраја крагујевачке потомке Милутинове, попут свог брата од тетке, покојног крагујевачког лекара Мирка Срећковића и синовца Зорана Милутиновића који у Крагујевцу живи са породицом.

И Милован Милутиновић (62), познатији у граду под надимком Миле Пчелар, оцењује рођачки скуп као изванредан и ретко вредан и драгоцен чин.

- Потребно је више оваквих акција и да се чешће одржавају. Стварно многе рођаке нисам знао. За неке нисам ни чуо. А сада смо се упознали, зближили... Ми Милутиновићи смо се „расули“ по читавој земљи и иностранству. Имаш неког у животу, а не знаш да га имаш. Данас сам пуно рођака упознао. Записао сам и пуно нових адреса и слажем се да се овакав скуп организује бар сваке пете године. Овакво виђење требало би да се обнови и организује не само код наше, већ и код свих осталих фамилија, закључује Миле.

Секурич је некада био огромно село, са неколико хиљада становника. Данас је у њему, махом старачких, једва 240 домаћинстава, са тек нешто више житеља. Територијално, после Азање, остало је друго село по површини у Србији. На средокраћу између Крагујевца, Јагодине, Краљева, Трстеника, Крушевца и Врњачке Бање... село полако изумире.

Каква је даља судбина Секурича нико не може да зна, али ће се зато Милутиновићи, то је сигурно, и даље окупљати у њему. У тој намери нико више не може да их поколеба.

КРАГУЈЕВАЧКИ МИЛУТИНОВИЋ,
МИЛЕ ПЧЕЛАР НА ГРОБУ
ПРЕТКА МИЛУТИНА СИМИЋАДРАГОМИР МИЛУТИНОВИЋ
ОСТАО ДА ЖИВИ
У СЕКУРИЧУ

НОВИ ПРОПУСТ „АУТОСАОБРАЋАЈА“

Остављени на граници са Републиком Српском

Осим што су поприлично каснили са поласком, ратни војни инвалиди из Крагујевца нису могли да наставе пут ка Прњавору због превозника који није поседовао одговарајуће дозволе те су, после низа перипетија, и у својој режији, стигли на одредиште

Представници Удружења ратних војних инвалида, њих петнаестак, крајем јула упутили су се у Прњавор ради узвратне посете тамошњем борачком удружењу и потписивања повеље о братимљењу. Било је планирано и да чланови обиђу спомен-обележја палим борцима, али и да учествују на купу у пецању Републике Српске, при чему је одлуком крагујевачке Скупштине града уговорено да ће за превоз бити задужен „Аутосаобраћај“. А као што је већ постало уобичајено, где је „Аутосаобраћај“ ту су и проблеми. Након недавног гафа и војње пијаног возача на релацији Крагујевац-Београд која се, срећом, завршила брзо и без последица, овог пута су ратни инвалиди осетили „чари“ професионалности поменутог предузећа.

- Све је текло по плану до 29. јула за када је био заказан полазак, а из Скупштине града добили смо потврду да ће аутобус, тачније минибус, бити паркиран испред наших просторија пола сата раније, у пола девет, прича Милан Спасић, председник Удружења ратних војних инвалида и породица палих бораца. - Међутим, пошто минибуса није било, позвали смо секретара Градског већа Златка Милића, а његова секретарица или сарадница, нисам сигуран, обавестила нас је да је аутобус у квару, да ће каснити неко време, али ћемо сигурно имати превоз. Коначно, око 11 часова је стигао минибус, али из Јагодине.

Спасић истиче да су, и поред кашњења, били задовољни квалитетом возила, као и да проблема није било током пута. Али, само до границе са Републиком Српском.

- Када смо стигли на границу, испоставило се да превозник нема потребну дозволу Министарства економије за међународни транспорт путника. Цариник је чак напоменуо возачу да би требало да га приведу и испитају због тога, али да има среће зато што вози инвалиде. Пошто нисмо смели да се даље задржавамо ту, морали смо да се вратимо назад 150-200 метара и ту смо чекали, не знајући шта даље. Возач нам је рекао да није знао да су му потребне додатне дозволе, као и да су му из агенције дата извесна документа, уз списак путника и речено му да изврши превоз.

Наш саговорник наводи да је, међу њих петнаест који су пошли, било и 90-процентних инвалида, а да је он тежак инвалид са ампутираном ногом.

- Срећом, наишао је „Ластин“ аутобус на међуградској линији, те смо се укрцали у њега и у својој режији платили карте за наставак путовања, тачније само до раскрснице између Добоја и Дервенте, где су нас сачекали у својим возилима и о свом трошку превезли наши пријатељи из Прњавора.

По његовим речима, представница града Крагујевца која је су-

У ЗНАК ИЗВИЊЕЊА, БЕСПЛАТНО ПУТОВАЊЕ
ИНВАЛИДА У ДРВЕНГРАД

традан, у суботу, стигла општинским возилом у Прњавор, позвала је секретара Милића и апеловала да организује долазак аутобуса, а затим су добили информацију да се, након договора са директором „Аутосаобраћаја“, један аутобус већ запутио у Прњавор. Ипак, ни током дана, ни у току ноћи, аутобус није стигао.

- Након поновног контакта са господином Милићем, добили смо његову потврду да је обавештен да је аутобус кренуо и да не зна шта се дешава. Целог дана, у недељу, имали смо обавезе и обиласке, на које је требало да нас вози наш аутобус, а пошто га није било и то су на себе преузели домаћини, те смо се нашли у веома непријатној ситуацији. Ни у недељу није било никаквог помака, све до девет часова увече, када се јавио приватни превозник из Крагујевца, који иначе сарађује са „Аутосаобраћајем“ и који је и требало да нас вози од самог почетка. Међутим, када нам је рекао да се враћа из Словеније и да је тек тад био пред Крагујевцем, озбиљно смо се забринули. Ипак, стигао је на време у понедељак ујутру, када је био предвиђен наш повратак.

У Удружењу сматрају да то и даље не мења ствари, с обзиром на целокупну нелагоду ситуацију у којој су се путници нашли, кашњења и одсуства било каквих информација, као и да одговорност сноси не само возач из Јагодине, који би требало да зна које папире мора да поседује, већ да и агенција мора да зна кога ангажује.

Ипак, почетком ове недеље, представници удружења састали су се са в.д. директора „Аутосаобраћаја“, Јованом Рвонићем и замеником директора Агенције за туризам и саобраћај, Ивицом Самиловићем, како би утврдили разлоге оваквог односа. Дobili су извињење и обећање да ће им, заузврат, половином септембра, за када је планиран излет у Дрвенград на Мокрој Гори, бити обезбеђен превоз без икаквих обавеза.

Н. СТЕФАНОВИЋ

ШЕТЊА СА МИНИСТРОМ „МИЛОШЕВИМ ВЕНЦЕМ”

Пројекат и простор од националног значаја

Обилазећи само део објеката „Милошевог венца” министар културе Предраг Марковић заложио се да простор Кнежевог арсенала конкурише код европских културних фондова као репрезентативан комплекс индустријске баштине, али је најавио и оправку звоника Старе цркве и завршетак радова на огради Народног музеја

У КНЕЖЕВОМ АРСЕНАЛУ ТРЕНУТНО БРОДОГРАДИЛИШТЕ

Како је, обраћајући се новинарима, сам рекао, министар културе Предраг Марковић „радо, често и са лепим поводима” долази у Крагујевац. Тако је и његова прошлонедељна посета (четвртак, 4. август) била „дуго планирани и наменски долазак”.

Министар је у пратњи градских челника и представника Универзитета обишао део објеката „Милошевог венца” и информисао нас о даљим радовима и плановима, шта, како и када ће учинити са овим простором, чије значење нараста национално.

У друштву градоначелника Верољуба Стевановића, председника Скупштине града Саше Миленића, помоћнице градоначелника за културну баштину Славице Ђорђевић (сада у оставци), ректора Универзитета Слободана Арсенијевића, професора ФИЛУМ-а Милана Алексића, министар се запутио прво у простор Кнежевог арсенала, где је затекао право бродоградилште, наравно направљено за потребе италијанске серије о „Титанику”.

Разгледавши објекте Марковић је упознат о плану да се део ових просторија употреби за измештање крагујевачких факултета.

- Биће то сјајна слика за град,

када се коначно, „измешају” и „оживе” обе обале Лепенице и свакога јутра 1.500 младих људи дође са оне стране реке у овај простор, напоменуо је министру професор Милан Алексић са ФИЛУМ-а, док је ректор Арсенијевић нагласио како је то „веома добра и озбиљна прича, која ни у ком случају не сме да пропадне, јер је ово прилика да направимо српски Хајдербург”.

Министар је проведен и кроз објекте који се сада користе за израду сценографије за потребу серије попут „Титаникових” про-

пелера (духовито је завапио за маском), али и са осталим објектима овог националног индустријског наслеђа.

По речима Славице Ђорђевић, циљ његове посете био је да ова, на нашим просторима јединствена индустријска баштина, добије национални статус уз помоћ европских фондова за културу и на тај начин уреди попут Сењских рудника.

- У неким од ових здања дешавале су се кључна збивања за стварање демократије на овом про-

МИНИСТАР МАРКОВИЋ СА ДОМАЊИНИМА У ПОРТИ СТАРЕ ЦРКВЕ ЧИЈИ ЗВОНИК ТРЕБА ПОПРАВИТИ

стору, као и неке од кључних институција за Србију, информисао је Миленић министра.

Домаћини су са министром обишли и Стару скупштину, упо-

знавши се тако и са проблемима Народног музеја, чије су збирке смештене у овом здању, као и порту Старе цркве, чији звоник треба обновити.

Потом се министар Марковић обратио новинарима пред коначном кнеза Михаила.

- Ово је дуго припреман план, како на нивоу државе, тако и Универзитета и самог града. Кнежев арсенал је пројекат од националног значаја и нешто што ће сасвим сигурно подржати европски фондови. Људи одавде знају, али други нису упознати, да у Крагујевцу постоји врло добро очувано градско језгро, које је још пре 160 година плански замишљено, реализовано и омогућило настанак индустрије у Крагујевцу, која је покренула развијање грађанског друштва код нас, али истовремено била и нека врста логистике за ослобађање народа на Балкану и омогућила њихов просперитет у читавој другој половини 19. века и првој половини 20. века, истакао је Марковић.

Он је додао да ће његови сарадници из Министарства, уз помоћ људи из Крагујевца, припремити планове и програме за приступ европским фондовима за очување индустријске баштине, али и нагласио и други део планова везан за овај простор, а који се тичу нашег Универзитета.

- Планирана је и пренамена овог простора, повезивање леве и десне стране Лепенице, очување заједничког језгра које би суштински омогућило не само да се адекватно сместе институције већ и да се адекватно сместе делови Универзитета, који има сјајне људе, али нема адекватан простор, истакао је он, додавши да је ипак први корак ка реализацији ових планова тачно утврђивање власништва над овим простором и објектима, за шта је град Крагујевац већ уложио значајна средства.

Министар је најавио и завршетак радова на огради Народног музеја и оправку звоника Старе цркве до наредне године, а градоначелник Стевановић напоменуо је да је сваки договор који су направили министар Марковић и он реализован до краја.

Потом је Предраг Марковић обишао део сталне поставке Народног музеја, као и екипу филма „Лед” у Грбицама.

З. МИШИЋ
фоџо: Н. Рауц

Министарство културе, информисања и информационог друштва Србије откупиће за потребе домаћих јавних библиотека 1.327 наслова, односно 169.866 примерака књига. У поређењу с претходном годином биће откупљено два пута више наслова и чак три пута више примерака књига, а за ту сврху држава издвојила скоро 100 милиона динара.

Комисија за откуп књига, коју је образовало Министарство обавила је први круг селекције и одредила списак од 1330 наслова од 207 издавача и дистрибутера, а затим одабране наслове разврстане у 5 тематских области (домаћа књижевност, преведена књижевност, књижевност за децу и омладину, уметност, хуманистика и култура, док је код поновљених издања изостављена област књижевности за децу и омладину) понудила библиотекама за коначан избор наслова и броја примерака.

Народна библиотека Србије прикупила је и објединила податке 178 библиотека (укључујући 2 библиобуса), које су према висини буџета са којим располажу разврстане у четири категорије и према према њиховом коначном избору разврстала публикације које се откупљују по издавачима и по насловима.

ДОБРА ВЕСТ ЗА ЧИТАОЦЕ

Рекордан откуп књига

Комисија за откуп књига, коју је образовало Министарство обавила је први круг селекције и одредила списак од 1330 наслова од 207 издавача и дистрибутера, а затим одабране наслове понудила библиотекама за коначан избор наслова и броја примерака

Ове године, најтраженији наслови су: „Како да преживиш ако си дечак”, групе аутора (634 примерка) и „Како да преживиш ако си девојчица”, групе аутора (597 примерка), у издању куће Креативни центар из Београда. Најтраженији страни наслов (изузимајући књиге за децу) је „Каледоскоп” Данијеле Стил, у издању „Евро-Бунтија”, који ће бити откупљен у 533 примерка. Најтраженији домаћи наслов је „Ујдурме и зврчке из античке Грчке”

Љубивоја Ршумовића, у издању „Лагуне”, који ће бити откупљен у 453 примерка. Најтраженији домаћи наслов (изузимајући књиге за децу) је „Београдске приче” Иве Андрића, у издању куће „Лагуна” из Београда, који ће бити откупљен у 356 примерака.

Овогодишњи откуп свакако ће помоћи библиотекама, нарочито у унутрашњости, које махом нису биле у могућности да сопственим средствима обезбеде нове наслове.

Како је Мирко Демић, нови директор овдашње библиотеке за наше новине недавно изјавио, последњи нови наслов у Библиотеку стигао у октобру 2010. године. Нешто наслова, крагујевачка библиотека добила је од откупа који је био „најмршавији” у последњих десет година, а недавно је компанија „Филип Морис”, поклонила Библиотеци 800 издања. На тај начин, библиотечки фонд обогаћен је делима класика светске и српске књижевности, лектиром за средњошколце, али и популарном белетристиком.

Из Министарства су најавили да су све библиотеке у складу са својим буџетима и на основу потреба својих читалаца направиле коначан избор наслова којима ће попунити књижне фондове.

НЕЈЕДНАКОСТИ У РЕГИОНАЛНОМ КУЛТУРНОМ РАЗВОЈУ У СРБИЈИ

Београд недопустиво привилегован

Распоред културних установа и манифестација изразито је неуравнотежен у корист главног града

Оно што се на основу података из „Геокултурне карте Србије“ и из других истраживања може видети јесте да је у погледу доступности културних институција на територији Србије могуће јасно уочити четири групе институција/организација.

Једну групу чине библиотеке и центри за културу, који су доступни у готово свим већим местима у Србији. Од укупно 251 центра за културу у Србији, 23 су лоцирана у Београду (9,2 одсто). Слична је ситуација и са библиотекама: од 167 библиотека у Србији, 23 раде у главном граду (13,8 одсто).

Другу групу, која је такође територијално равномерно распоређена по регионима Србије, чине организације које се баве аматерским културним стваралаштвом (КУД) или алтернативним уметничким формама и културно-анимационим радом (НВО). Тако, на пример, од укупно 704 културно-уметничка друштва, њих 77 ради у Београду (10,9 одсто).

Трећу групу чине традиционалне културне установе: позоришта, музеји, музички оркестри, изложбене галерије. Од укупног броја ових институција у Србији око половине се налази у престоници. Тако су од 256 изложбених галерија у Србији 143 у Београду (55,9 одсто). Сличну ситуацију имамо и са музичким оркестрима, од којих 45 (52,3 одсто), од укупно 86 у Србији, ради у Београду. Од укупно 50 позоришта у Србији, 21 је лоцирано у главном граду (42 одсто).

И на крају, имамо четврту групу организација које се баве дистрибуцијом културног стваралаштва и које су готово у потпуности концентрисане у престоници. Од укупно 83 кинематографска предузећа, 75 их ради у главном граду (90,4 одсто); као што је то случај и са издавачким кућама: од укупно 180 издавачких кућа у Србији, 143 су лоциране у Београду (79,4 одсто).

У ову групу би требало укључити и електронске медије који су, чисто бројчано гледано, правилно распоређени по територији Србије: од 666 електронских медија у Србији, само 96 је у Београду (14,4 одсто). Међутим, ако у разматрање укључимо и податке о гледаности/слушаности и обиму контроле медијског тржишта, те чињеницу да су носиоци свих пет националних телевизијских фре-

Преглед установа култура у Србији

	Град Београд	Војводина	Централна и западна Србија	Јужна и источна Србија	Kosovo
Часописи	83 (51,2%)	41 (25,3%)	22 (13,6%)	14 (8,6%)	2 (1,1%)
Издавачке куће	143 (79,4%)	22 (12,2%)	10 (5,6%)	5 (2,8%)	0 (0%)
Изложбене галерије	143 (55,9%)	57 (22,3%)	35 (13,7%)	21 (8,1%)	0 (0%)
Кинематографија	75 (90,4%)	4 (4,8%)	1 (1,2%)	3 (3,6%)	0 (0%)
Музеји и галерије	50 (33,6%)	31 (20,8%)	39 (26,2%)	23 (15,4%)	6 (4%)
Музички оркестри	45 (52,3%)	34 (39,5%)	5 (5,8%)	2 (2,4%)	0 (0%)
Позоришта	21 (42%)	14 (28%)	8 (16%)	6 (12%)	1 (2%)

квенција лоцирани у главном граду, јасно је да електронски медији из „остатка“ Србије у медијском простору играју минорну улогу.

Оваква слика великим делом је последица огромних културних и финансијских потенцијала самог града Београда. Секретаријат за културу града Београда финансира рад 36 установа културе, два јавна предузећа и 11 сталних градских манифестација чији је оснивач. Томе треба додати да овај секретаријат подржава још 114 установа и асоцијација културе лоцираних у Београду и 51 манифестацију која се одржава у граду.

Међу установама културе чији је оснивач Београд, а чији значај свакако превазилази градске оквире, требало би поменути Југословенско драмско позориште, Београдско драмско позориште, Позориште на Теразијама, Атеље 212, Звездара театар, Културни центар Београда, Дом омладине Београд, Продајну галерију Београд, Југо-концерт, деција позоришта „Душко Радовић“ и „Бошко Буха“.

Једанаест сталних манифестација у области културе чији је оснивач град Београд укључују: Међународни филмски фестивал

ФЕСТ, Београдски фестивал документарног и краткометражног филма, Међународно такмичење музичке омладине, Београдски летњи фестивал БЕЛЕФ, Октобарски салон, Београдске музичке свечаности БЕМУС, Београдски интернационални театарски фестивал БИТЕФ, Међународне сусрете деце „Радост Европе“, Бе-

оградски сајам књига, Филмски фестивал у Сопоту СОФЕСТ и Београдски цез-фестивал.

Ако томе додамо још и важне националне институције културе чији је оснивач Влада Републике Србије и које финансира Министарство културе, а које су лоциране у Београду: Народно позориште, Народно библиотеку

Србије, Народно музеј, Београдску филхармонију, Музеј савремене уметности, Југословенску кинотеку и др., онима који познају домен културе у Србији биће јасно да овај списак покрива готово све културне институције и готово све јавне манифестације од националног значаја у Србији. Изван њега остају, од јавних манифестација националног значаја, Стеријино позорије у Новом Саду и, у двехиљадитим годинама често помињани, фестивал ЕЦИТ у Новом Саду и Фестивал трубе у Гучи, а од културних институција од националног значаја Матица српска и Српско народно позориште у Новом Саду.

Наравно, не сме се заборавити један низ изванредних организација и пројеката (посебно издавачких кућа, часописа и невладиних организација) лоцираних изван главног града, чији значај понекад и превазилази националне оквире, али чији су успеси првенствено резултат индивидуалних способности и упорности њихових покретача и руководилаца, те утолико пре изузетак који потврђује правило него пример политике децентрализације.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радино време од 7 – 15 сати

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 – 197
Рача 751 – 262
Баточина 842 – 311
Лапово 853 – 710

Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 – 200
Дежурна служба 335 – 195
Прикључци 307 – 368
Пријава стања и
рекламације 370 – 300

PAPIR PRINT
www.papirprint.com

Veleprodaja papira
Kancelarijski materijal
Design & štampa
034 331 319

Svi papiri na jednom mestu

OD SADA NA 4
LOKACIJE!

NIKOR

BLACK HORSE
AutoPart
BOSCH

NOVO!
MOTO
AKUMULATORI

ULJA
FILTERI
LAMPE I KAPAZITNA
AUSPUSI "KILLER"

Mobil
Castrol

GUME
PUTNIČKI PROGRAM
TERETNI PROGRAM
POLJOPRIVREDA
MOTORCIKLI I BICIKLI

TRAYAL

BESPLATNA
MONTAZA!

1. Janka Veselinovića 72, 034 430 658
2. Atinska bb, Aerodrom,
034 372 371

УКРАТКО

Разговори под липом

Поводом две године од смрти књижевника Данка Поповића, у Аранђеловцу су одржани „Разговори под липом“. Ови сусрети, насловљени по окупљањима књижевника под великим дрветом у дворишту Поповићеве куће у подножју Букуље, окупили су бројна имена српске књижевности. О стваралаштву и животу овог великог писца, између осталих, говорили су професор др Мирослав Егерић и књижевници Миша Ђурковић, Саша Миленић и Миленко Марковић.

У тамошњој галерији „Алек Ђонових“ отворена је и изложба фотографија, на којој су, као кратак историјат писца из његовог приватног и јавног живота, представљени приватни снимци.

Иначе, домаћин „Разговора под липом“ био је песник Слободан Павићевић, који је највише да ће се у будуће додељивати књижевна награда за прозно дело „Данко Поповић“. Награда ће се, од следеће године, сваког 7. августа, додељивати писцу који на најбољи начин допринесе развоју српске прозе и негује оно што је најбоље у српској слободољубивој традицији, како је и Поповић чинио у својим делима.

Одломке из великог опуса Поповића говорио је Петар Божовић.

Фолклорци у Прованси

Фолклорни ансамбл „Светозар Марковић“ Студентског културног центра недавно је наступио на великом интернационалном фестивалу фолклора у провансалском граду Мартигу. Реч је о веома претстужном фестивалу на коме сваке године наступи само 12 ансамбала из читавог света. Поред званичног наступа, крагујевачки фолклорци представили су своје умеће Французима и на градским трговима.

Иначе, „Светозар Марковић“ је тек други ансамбл из Србије, који је учествовао на овој манифестацији.

Још једно признање Ђанију

Познати крагујевачки златар Славољуб Галић Ђани освојио је недавно прву награду на другој по реду међународној изложби „Уметност у минијатури“, у категорији дизајн накита за рад под називом „Неспутано бујање - злато, сафир и рубин“. Уметнички златар Галић био је најбољи у конкуренцији од 279 аутора из 24 земље који су конкурисали са 429 уметничка рада, а признање ће му бити уручено почетком септембра.

Организатори ове манифестације су „Мајдан-арт“ и Центар за културу Мајданпека.

Иначе, овај златар-уметник је у златари „Ђани“ у улици Иво Лоле Рибара отворио о изложбени простор, односно „Галерију накита“, у којој ће се током године организовати уметничке изложбе накита и разни културни садржаји.

ЧУЈ, ВИДИ, ПОКРЕНИ

Филм, радио, театар

Млади и талентовани Крагујевчани и овога пута радиће у три групе - кроз брзе, интерактивне сесије. Као и ранијих година након тродневних радионица уследиће премијерно представљање радова младих уметника

Од 11. до 13. августа, у просторијама Прве крагујевачке гимназије, одржаће се пети „КГ маратон“, односно „Чуј, види, покрени“. Млади и талентовани Крагујевчани и овога пута радиће у три групе: на филму, радио драми и представи. Кроз брзе, интерактивне сесије на којима учесници, често користећи само мобилни телефон, добијају практичне вештине и знања из стварања видео-материјала и усавршавају начине причања приче - користећи слике, звук и покрет.

На овој радионици прошле године настао је филм „Онога ми крста“ који је изазвао бројне коментаре, али и покренуо нека важна питања. Ранијих година пажњу јавности заокупљале су представе које су нас-

ДВЕ ИЗЛОЖБЕ РАФАЕЛА КОНСУЕГРА

Металне скулптуре и слике

Изложба скулптуре Рафаела Консуегра крагујевачка публика биће још једном у прилици да види у Модерној галерији Народног музеја, у уторак, 16. августа, од 19 часова, а само сат касније у галерији „Арт“ биће отворена и изложба слика овог великог уметника.

Аутор ове две поставке у Крагујевцу тренутно је међу десет највећих вајара света. Пореклом је са Кубе, а живи у Сједињеним Америчким Државама, у држави Флориди, у Мајамију. Радио је као професор на Универзитету у Мајамију, где је предавао керамику, скулптуру и вајарство. Материјали од којих ствара су керамика и метал, а порука његових импресивних скулптура, по његовим речима

ПРЕМИЈЕРА МОНОДРАМЕ

Јутарњи диск цокеј у Видосаву

По први пут на некој крагујевачкој сцени дело познатог писца Видосава Стевановића доживеће своју инсценацију. Реч је о Стевановићевој приповеци „Јутарњи диск цокеј“ објављеној у збирци прича „Периферијски змајеви“ (1981.), а коју је као монодраму приредио млади крагујевачки глумац Владимир Ђоковић. Ђоковић

УСПЕХ МАРКА НЕШИЋА

Маестрално

На музичкој радионици, после девет дана рада са солистима, хором и оркестром, диригент Марко Нешић наступио је у Будимпешти, а интерпретација и комплетан диригентски наступ оцењени су највишим оценама

Млади крагујевачки диригент Марко Нешић недавно се вратио из Мађарске, где је био на стручном усавршавању. На музичкој радионици, после девет дана рада и вежбања са солистима, хором и оркестром, наступио је у Будимпешти, а интерпретација и комплетан диригентски

тајале на овим радионицама, а не ретко су освајале и награде на бројним фестивалима.

Како су организатори најавили, у наредном периоду активно ће радити на стварању мреже младих из целе Србије који на креативан начин желе да укажу на актуелне проблеме у друштву и допринесу њиховом решавању. Радионице „Чуј, види, покрени“ одржавају се већ пет година широм Србије, а од недавно и широм Балкана, а поред филмског програма, укључују и интензивне радионице експерименталне радиофоније и театра покрета.

На тај начин, млади људи реагују на актуелне друштвене проблеме: хомофобију и дискриминацију, кршење женских права, однос према транзиционој правди, кршења људских права, искључивање маргинализованих група и недостатак комуникације између земаља западног Балкана.

Као и ранијих година, након тродневних радионица уследиће премијерно представљање радова младих уметника.

Иначе, организатор ових радионица је Центар за нове комуникације „Докукино“ из Београда.

излагачки успеси везани су за Француску, Шпанију, Данску и Швајцарску. После осам година стварања у Европи враћа се у Сједињене Државе, где и данас ради.

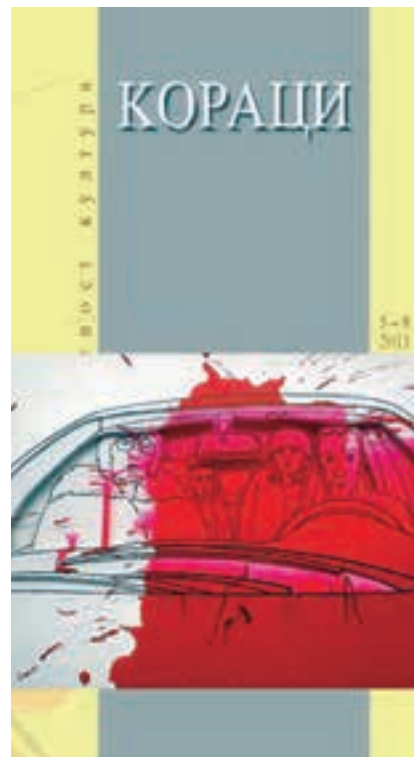
Иначе, овдашња публика по први пут је била у прилици да се сусретне са делима овог вајара у „Ноћи музеја“ средином маја, када је организована изложба скулптура у галерији „Арт“. Занимљиво је да је та поставка настала током његовог једномесечног боравка у Србији. Ове скулптуре припадају његовом опусу са којим је постао познат - инспирисан јапанским оригамијем и његовом вечном темом, птицама.

Рафаел Консуегра је вајар који изненађује љубитеље ликовне уметности својом јединственом визијом и способношћу да удахне живот металу. Његове скулптуре налазе се у приватним колекцијама, али и на градским трговима и зградама.

Познати светски критичари Консуегра описују као посвећеног уметника који добија инспирацију из свега што га окружује, световног и духовног. Његов рад обележиле су керамичка колекција, фигуративна и апстрактна, те дела која су посвећена олимпијским играма.

Познати светски критичари Консуегра описују као посвећеног уметника који добија инспирацију из свега што га окружује, световног и духовног. Његов рад обележиле су керамичка колекција, фигуративна и апстрактна, те дела која су посвећена олимпијским играма.

Премијера монодраме „Јутарњи диск цокеј“ је у суботу, 13. августа у Клубу „Видосав“ у 20 сати и 30 минута.

УСКРО „КОРАЦИ“

Летњи четвороброј

Часопис за књижевност, уметност и културу „Кораци“ ускоро ће изаћи из штампе, а овога пута реч је о четвороброју, па ће тако пред читаоцима бити, пети, шести, седми и осми, овогодишњи број.

У новом броју своје прозне и поетске прилоге, у рубрици „Међавом и мед сном“ објављују

Милан Ђорђевић, Јелена Ленголд, Соња Атанасијевић, Енес Халиловић, Борис Над, Новица Јањушевић, Јелица Кисо, Милан Мицић и Ника Душанов.

У рубрици „Екс-Атлантида“ може се прочитати „Скитничко срце“ Ерола Туфана, док рубрика „Меридијани и паралеле“ и овог пута доноси нове преводне. Између осталог, издвојићемо дело Ђорђа Манганели „Друге центурије“ које је превео са италијанског Александар Костић, као и „Забрањени језик“ Жуже Такач, који је превела са мађарског Андрича Шупут.

У рубрици „Окулар“ Милета Аћимовић Ивков пише „Трајање и смисао: слике стварности у поезији Јована Христића“, док Тања Милутиновић говори о елементима детективског жанра у роману „Зовем се црвено“ Орхана Памука.

У рубрици „Теразије“ бројни теоретичари и критичари осврнули су се на нова издања - представљена је збирка прозних минијатура Срба Игњатовић „Пролазна кућа“, „Снов и додир“ Душана Корунковића.

У рубрици „Палета“ о сликарским дешавањима пишу Владимир Ранковић и Александра Столић, док „Рампа“ доноси комад Соње Шљивић „Име оца“.

Иначе, нови број стиже са закашњеним, због уобичајено лоше финансијске ситуације.

наступ оцењени су највишим оценама, називајући га „маестралним“.

Наиме, Нешић је, у периоду од 14. до 24. јула, био је на стручном усавршавању у хорском замку у Граду Помазу где је спремао са великим ансамблима Моцартов „Реквијем у Д-молу“ и „Мису“ Ференца Фаркаша, познатог композитора из Мађарске. То је својеврсна музичка радионица где су се тумачиле мајсторске технике компоновања ова два велика композитора, као и мануелна техника, те техника диригентског мајсторства - Марко Нешић имао је прилику да их изучава под менторством двојице познатих диригента: Питера Бродбента из Лондона и Андрича Фаркаша из Лозане. Иначе, сви солисти, хор и симфонијски оркестар са којима је крагујевачки диригент извео ова дела су из Будимпеште, а после девет дана рада композиције су изведене у Сервита катедрала, у центру Будимпеште, која је била испуњена до последњег места.

ЛАКЕ НОТЕ И ЛЕТЊЕ ШЕМЕ АЛЕКСАНДРА СРЕТЕНОВИЋА- АЦЕ ПРОПАГАНДЕ

Од аутора Новчаника до дечијег песника

Крагујевачки музичар и стихописац Аца Пропаганда овог лета је ауторски заблестао, јер је чак пет извођача на фестивалу у Врњачкој Бањи певало песме по његовим стиховима, а аутор је и будућег хита популарног Ди Џеј Крмка – Јеца. И, то није све. Сретеновић ради на збирци песама за децу „Мач у песку“

Лето је време за лаке ноте и летње ауторске шеме. На том пољу нам је образ осветлио музичар и текстописац Александар Сретеновић, познатији као Аца Пропаганда, чије песме све чешће изводе позната певачка имена са „ове“, али и са „оне“ стране естраде. На недавно завршеном шестом Фестивалу забавне музике у Врњачкој Бањи, који Сретеновић назива „најбољим, јер

је једини“, одржаном прошлог месеца у организацији „Легат продукције“, наш суграђанин је био заступљен са чак пет ауторских нумера.

Узевши у обзир да је у полуфиналној вечери смотре наступило 20 извођача, може се комотно рећи да је Сретеновић сам „покрио“ четвртину манифестације. По његовим стиховима и нотама наступио је Немања Лекић Камени песмом „Новчаник“ (аранжман је урадио Крагујевачанин Добрица Андрић), а за крагујевачку групу „Флојд“ („Последњи војник“), као и за крагујевачког певача Доријана Шмита („Дођи на моју малу Нојеву барку“), наш саговорник урадио је и стихове и музику и аранжмане. Од естрадних перјаница и будућих естрадних нада из главног града боје Сретеновићеве ауторске продукције браниле су Тијана Радивојевић („Минско поље“) и Славица Марковић – Цаца нумером „Туђа“.

Сам Сретеновић, не желећи посебно да издваја и истиче своје нумере, ипак не крије задовољство са, за њега, певачким открићем – Немањом Лекићем Каменим.

– Знао сам га још као дечака, али га никада нисам чуо како пе-

АЛЕКСАНДАР СРЕТЕНОВИЋ

ва. Камени је заиста сјајан за ту врсту музике, одлично пева и има глас пријатан за слушање, каже Сретеновић, не желећи да издваја „Новчаник“ као будући хит. Ево, ми то радимо уместо њега.

Такође, позната личност из естрадног света, Ди Џеј Крмка, препознатљив по хиту „Шумахер“, обрадио је његову нумеру „Јеца“ која се већ врти на интернету. Али, хитови из Врњачке Бање нису једини стихови на којима Аца ради овога лета. У питању је збирка дечије поезије са насловом „Мач у песку“ која ће бити илустрована ауторовим цртежима.

– На идеју сам дошао када се мој син играо у дворишту и забио мач у песак, а асоцијација на Екскалибур, мач краља Артура, је баш очигледна, прича Сретеновић нагласивши да је његова дечија поезија разноврсна.

– Има песама које су мање или више откаче-

не, оних које то нису уопште, као и оних које су баш за децу и оних за нешто старије са развијеним смислом за хумор. Књига би у издању крагујевачких „Корака“ тре-

ПЕСМА ИЗ ВРЊАЧКЕ БАЊЕ У ИЗВОЂЕЊУ НЕМАЊЕ ЛЕКИЋА КАМЕНИ

Новчаник

О, мој Боже...
Ако си решио,
све у лице сручи.
Сваки дан преспаван,
сваку ноћ, што сам коцкао и пио.
Ако сам грешио
врагу ме изручи...
Само њој немој то
никад рећи, за њу анђео сам био.

Кад задњи динар прокоцкам...
Кад задњи живот потрошим...
И на срећки када
Небо будем огреб'о...

Реф:
Из мог новчаника извади паре
и баци сред баре.
Сва документа проклето важна,
ма, сва су лажна.
Из тог новчаника
вреди пар слика...
А све те бројеве и адресе
кошава нек однесе.

ПОЕЗИЈА ЗА ДЕЦУ АЛЕКСАНДРА СРЕТЕНОВИЋА

Киша на годишњем одмору

Киша пада одозгоре,
из облака па у море.
Онда се у мору купа,
праћака се, прска, лупа.

После се на сунцу чвари,
спакује се и испари
ка облаку путујући,
назад својој лепој кући.

И тако се са одмора,
киша кући врати с мора.

(Из збирке песама
„Мач у песку“)

бало да изађе до краја године. Волео бих да видим и дочекам ту књигу, онако као што се чека први албум, искрен је он.

Негде у исто време требало би да се појави и дугонајављивани албум његове матичне и базичне групе „Пропаганда 117“.

– Имамо већ 10 одабраних и урађених песама. Једино што се чека су паре. Чим нам оне „легну“ пребацујемо их на рачун студија и крећемо, сумира своје ауторско лето Сретеновић.

Из перспективе нашег искуства поручујемо му да тај „новчаник“ неће скоро да гледа и да слуша.

З. МИШИЋ

БУДУЋИ ХИТ ДИ ЏЕЈ КРМКА

Јеца

Свако би је брате хтео,
жут и црвен, црн и бео.
Ал' да призна нико не сме,
сем ЈА путем ове песме.

Свако би је брате цим'о
само кад би петљу им'о...
Ал' у граду перверзњака,
ја још не видех јунака.

Реф:
Само једну имам жељу
мој весели пријатељу.
Само да га ставим Јеци,
јаро, па ми га одсеци.

Свак би да јој свашта ради
од напред и отпозади...
Сваком папку то је главно,
ал' не сме да призна јавно.

Не кунем се баш у децу,
ал' не мислим на ту Јецу.
То је једна фина тета,
јараница с факултета.

Реф:
Само једну имам жељу
мој весели пријатељу.
Само да га ставим Јеци,
јаро, па ми га одсеци.

КРАГУЈЕВАЧКА ГРУПА „ФЛОЈД“ ПЕВА ПЕСМУ „ПОСЛЕДЊИ ВОЈНИК“

ХУМАНИТАРНИ КОНЦЕРТ У ОРГАНИЗАЦИЈИ „ЦРВЕНИХ ЂАВОЛА“

Фантастична четворка за дечије прихватилиште

Навијачи крагујевачког Радничког, популарни „Црвени ђаволи“, у оквиру свог удружења грађана „Црвени ђаволи 1989 Крагујевац“, организоваће у петак, 12. августа, у башти Дома омладине, хуманитарни концерт у циљу прикупљања средстава за Прихватну станицу и прихватилиште за децу и омладину у Крагујевцу.

Како је најављено, на концерту ће наступиће познати хип-хоп састав „Фантастична четворка“ коју чине Шкабо, Марлон Брутал, Жобла и Ди-Џеј Ирон из Београда, а подршку ће им пружати „Саб“ и Ди-Џеј Фокус. Улазнице, по популарној цени од 150 динара, биће продаване у Дому омладине и кафеу „Кафе“, а сав приход ићи ће Прихватилишту за децу и омладину. Почетак концерта је у 22 сата.

Чланови удружење грађана „Црвени ђаволи 1989 Крагујевац“, како кажу, настављају традиционалну акцију помагања Дечјег дома „Младост“ са циљем да се обезбеде што бољи услови за штићенике ове установе и успеси процес њиховог укључивања у друштвене токове младих Крагујевца.

З. М.

ПРВИ ПУТ У ШУМАДИЈИ

Бриц турнир у Страгарима

Прошлог викенда у Страгарима је одржан бриц турнир „Шумадија 2011“. На турниру се надметало 38 парова, из Новог Сада, Банатског Новог Села, Београда, Панчева, Чачка, Врњачке Бање, Краљева, Јагодине, Ниша и Страгара. Услови за такмичење у физкултурној сали ОШ „Јулијана Ђатић“ били су, по општој оцени, изванредни. Срдачни домаћини, чланови Бриц клуба „Страгари“, спонзори и мештани добили су највише оцене за организацију и гостопримство.

Играло се у две сеансе по 24 борда, а најуспешнији такмичарски пар је Зоран Коцић – Душан Пешић из Београдског такмичарског бриц клуба (Б.Т.Б.К.). Најбољи пар БК

«Страгари» је Миљивоје Ђурић – Милован Ђорђевић, који је заузео 20. место. Завршни турнир за сезону 2010/2011 одржаће се 27. августа 2011. године у Јагодини, а руководство Бриц савеза Србије прихватило је предлог БК „Страгари“ да се наредне године, почетком августа, у Страгарима одржи турнир „Шумадија 2012“.

Наши јебиветри имају олујну снагу!

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

Карикашура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

САТИРА

Из ординације

У пространу и врло пријатно уређену ординацију на првом спрату чувене клинике у граду Цофингену, на чијим снежно белим зидовима су били урамљени портрети Зигмунда Фројда, Карла Густава Јунга и Ериха Фрома ступио је тог јутра један човек по препоруци.

Чувени швајцарски лекар, професор универзитета, оснивач клинике и његов нови пацијент су се срдочно поздравили и упознали. Пошто су у кратку попричали о времену, заједничким познаницима који су их спојили и природним лепотама Швајцарске, прешли су на онај део разговора због којег су се и срели.

- Докторе, само ви ми можете помоћи. Чуо сам да сте врхунски психијатар, а мени баш такав треба. Имам великих проблема – у даху је говорио тридесетогодишњак пријатног изгледа, маркантних црта лица и дубоког, мужевног гласа. Само по очима које су се колутале врло брзо и у свим правцима, могло би да се закључи да посетилац није најбоље.

- Драго ми је ако могу да вам помогнем. Реците ми о чему се ради, на шта се жалите? - човек у белом

Одужили смо се Великом Вођи. Његово име дали смо слепој улици.

Раге ЂЕРГОВИЋ

Запад скупље плаћа одштету за силовање собарице него за силовање Србије!

Рагмило МИЋКОВИЋ

Програм наше странке је транспарентан. Штампали смо га на тоалет папиру!

Раге ЂЕРГОВИЋ

мантилу је погледао са занимањем свог пацијента.

- Жалим се на једну судску пресуду...

- Можда ме нисте разумели, јер не говорим на вашем матерњем језику. Да будем прецизнији - лекар је прекинуо човека наспрам себе. - Какве здравствене проблеме имате?

- Велике, рекао сам већ.

- А у чему се састоје? - доктор је постојао сигуран да ће овај посетилац захтевати његово стрпљење и концентрацију.

- Ја то не знам, зато сам и дошао код вас – пацијент је деловао дезоријентисано, али искрено.

- Добро, добро - доктор је с благошћу у гласу показивао разумевање – шта вам причињава сметње?

- Мислите на ТВ-пријемнику, или...?!

- Мислим на ваше здравствене проблеме - доктор је намерно избегавао речи менталне, психичке, душевне...

- Докторе причам потпуно нелогичне и неповезане ствари. Данас говорим једно, сутра сасвим супротно. Постао сам дрска варалица, а још се притом и смејем. То је постала моја друга природа. Патолошки лажем, а не трепћем, па то није нормално, сложите се – коначно се „отворио“ посетилац. - Свакога дана изговарам најгоре могуће неистине. Докторе, схватите да не верујем ни самом себи. Мељем небулозе и потпуно глупости. Гледам људе право у очи и причам им баш свашта...

Доктор је, ипак, морао да прекине пацијента, јер се се зацрвенео у лицу и сувише узбудио:

- Колико то дуго траје?

- Ево, сад ће три године!

- А колико често се тако понашате?

- Свакога дана причам идиотије - резигнирано је саопштио млади човек, осећајући олакшање што коначно некоме говори истину.

- Трпи ли ваш посао због тога? Где радите? - питао је доктор.

- Радим као портпарол - пацијент се опустео на каучу, дубоко удахнуо, затворио очи и наставио - једне владе на Балкану.

Александар ЧОТРИЋ

Јуче сам веровао у боље сутра, а данас у стара добра времена!

Рагмило МИЋКОВИЋ

Слободан СИМИЋ

Касно

Свети Петар је био врло љут.

- Ово је нечувено! Вас двојица сте једини на Оном свету који се стално свађате!

Марко Краљевић и Јанко Сибињанин су постиђено гледали свеца.

- Морамо једном за свагда решити тај сукоб! - беснео је Свети Петар.

Марко се накашљао.

- Па, Свети Оче проблем је у томе, ко је од нас двојице закаснио на Косово!

Светац се збуњено прекрстио.

- Знате, Свети Оче - умешао се Јанко - У нашем народу постоји једна јако озбиљна узречица. Каже се: Касно Марко на Косово стиже...

- Касно ЈАНКО на Косово стиже! - бесно га је прекинуо Марко.

- Е није, него, касно МАРКО...

- Доста више - прекинуо је Свети Петар нову свађу. - Какве то уопште има везе, да ли се каже Јанко или Марко?!

- Како да нема везе, Свети Оче! - гракнули су готово у глас Марко и Јанко.

- Један по један! - поново их је укорио светац.

- Знате, Свети Оче - узео је реч Марко - нама, Србима, Косово је најсветија земља, а Косовска битка највећа од свих битака. И сад, морате призна-

те, велика је то историјска и национална срамота ако сам баш ја касно стигао на Косово..

- Јеси јеси! - прекинуо га је Јанко.

- Срам те било, издајниче! - поново је плануо Марко.

- Ако је само то проблем - поново се умешао Свети Петар - врло лако - ћемо установити ко је од вас двојице у праву!

Свети Петар их је узео за руке и повео у своју радну собу.

- Ми на нашој Оностраној мрежи имамо комплетну базу историјских података - објаснио им је светац - и лако ћемо доћи до тачног одговора!

Свети Петар је укуцао у свој компјутер речи КОСОВО и КАСНО и кликнуо на претраживач.

Ускоро је изашао резултат.

Касно Марко... Касно Јанко... Касно Ранко... Касно Славко... Касно Дарко... Касно Бранко... Касно Станко... Касно Миланко... Касно Цветко...

Несрећа у Кушадасију

Извештај Министарства унутрашњих послова Турске:

„Поводом експлозије у Кушадасију извршили смо темељну истрагу, испитали очевице и преживеле, и установили следеће чињенице:

Главни осумњичени је српски туриста Васелин Србљановић, који је био сумњив нашим органима реда још при доласку у хотел. Већ у фоајеу, док је чекао на рецепцији, појео је целу зделу декоративног воћа, као и једну украсну биљку која је ту стајала из естетских разлога.

Противно свим правилима, приликом првог obroка у хотелској трпезарији, Србљановић је примакао столицу главној трпези, иако је послужење организовано по принципу »шведског стола«. Без обзира на упозорења задуженог особља, Србљановић је за неколико сати појео сву послужену храну. После завршеног obroка примећен је како у хотелском ресторану једе хамбургере и ћевапчиће. Затим је пошао у собу, али је приметно да је »шведски сто« постављен, па је пробио кордон конобара који су покушали да га задрже, и поново примакао столицу. Од стола га је тешком муком одвојила супруга. Међутим, службено лице рефереше да је одбијао да иде са супругом, већ се упутио ка хотелској посластичарници. Из рачуна који нам је достављен, тамо је појео десет баклава, осам тулумби и једанаест орасница. Тада је наишао хотелски бус за плажу па га је супруга извела из посластичарнице и увела у возило са осталим туристима.

После прслушане »црне кутије« и обављеног превода, установили смо да је до експлозије у аутобусу дошло непосредно после Србљановићевих речи »Маро, дајде ми онај сендвич!«

Поводом овог трагичног догађаја упозоравамо надлежне органе да је потребно хитно предузети неопходне мере, и предупредити будуће сличне несреће. За почетак, ми предлагемо да прва мера буде укидање »шведског стола« за српске туристе!«

Горан Миленковић

ОДВАЛЕ

МИЛИЦА ТОДОРОВИЋ, певачица:
- Ана Николић има врхунску гузу. Волим тај њен латиноамерички израз, подсећа ме на Денифер Лопез, која је такође врх риба.

ДРАГАН КОЈИЋ КЕБА, певач:
- Естрада нам је пуна папирних звезда. Владају глад, алаост и најгори облик зависности. Требало би питати психијатре како се то зове у медицини.

АНАБЕЛА (екс БОГАНИ), певачица:
- Када се двоје воле, онда је дете само слатка мука која дође као врхунац љубави.

АЦА ЛУКАС, певач:
- Колеге ми не долазе на наступе јер им смета гужва. Једноставно, нису навикли на то.

ДРАГАН ТОДОРОВИЋ, заменик председника Српске радикалне странке:
- Увек подржавамо резолуције о Косову, чак и ако се не слажемо с њиховим текстом.

ЈЕЛЕНА ВУЧКОВИЋ, нова „звезда Гранда“ ћерка певачице Гоце Божиновски и композитора Радета Вучковића:
- По завршетку радне зоне, у октобру, планирам да узмем мини одмор и повећам груди силиконима. Тада ћу бити задовољна својим изгледом.

ИВАНА ЈОРДАН, певачица:
- Пошто сам романтична душа, медени месец мора да буде негде на мору, на што ексклузивнијој локацији.

ВЕСНА ВУКЕЛИЋ ВЕНДИ, певачица:
- Домаћин моје куће је свети Василије, а за остале одлуке ја пуштам браду и бркове.

ВЛАДАН ЛУКИЋ, председник Фудбалског клуба „Црвена звезда“:
- Нападају нас недорасли и спортски необразовани новинари, они који кажу да је боље бити педер него ићи у цркву.

SMALLVILLE
Kragujevac

Vaša nova adresa

NAJKVALITETNIJI MATERIJALI
IZUZETNA ZAVRŠNA OBRADA
MODERAN I FUNKCIONALAN DIZAJN
SIGURNE I JEDINSTVENE KREDITNE LINIJE
SPECIJALNI USLOVI ZA KUPOVINU NAMEŠTAJA I BELE TEHNIKE

PRODAJA I INFORMACIJE:
034 352 641 info@smallville.rs
www.smallville.rs
SMALLVILLE, Bulevar Kraljice Marije 54,
Kragujevac

SAMO 999 € / m²
sa PDV-om
i garažnim mestom

NETL NEKRETNINE

SOCIETE GENERALE SRBIJA VOLKSBANK SRBIJA FORMA IDEALE ТехноМаркет

ЗАБОРАВЉЕНЕ ПРИЧЕ И ЛЕГЕНДЕ

Пише Александар Бабић

Чија је ливада - попова или Радетова

Српском књазу Милошу дошло је, средином 1819. године, писмо које није било потписано, али се по наслову са почетка писма могло установити о чему се ради. Реч је била о меморандуму књазу за организовање власти у Србији. На маргинама се налазила само белешка оловком написана да се установило да је „рукопис Ђорђа Протића”. Акт је написан пре установљења Народног суда и у њему, између осталог, пише „да све народна садашња и будућа срећа и благосостојаније јединствено од Вас, милостиви господару, зависи, и осановане своје на једној глави Вашој има, то јест на једном смертном човеку”!

Затим се предлаже, „уколико обстојателства наша дозвољавају, приступити нужним грађанским законима снабдети га и тако утврдити да Суд све што се унутрености отечества нашег догађа, по законима решити може”. Још се напомиње да „постављеније Суда са уведением Права његови на ползу народну... и тако ће народ благодарношћу уживати, не само ми, но и потомство наше”.

Писмо је било састављено у Крагујевцу и, заиста, Суд је установљен и почео је радити јула 1820. године, наводно у престоници, у Крагујевцу.

А међу првим предметима који су кнезови Народне канцеларије имали да решавају био је случај једне ливаде, чаира у селу Стојник код Аранђеловца. Тим поводом кнез кнежине јасеничке Милутин Савић из Гараша објашњава да је још 1809. године, под Кара Ђорђем, извесном Нешку Петровићу одузета ливада која је припала попу Јовану из Стојника. „Пошто су три-четири пута на тужбу дошли код кнеза Милутина Савића и он покушавао да их наговори да посулу (нагодбу) споразумно то реше, али они желе да у Крагоевац сведоче ради иду, те кнез с почитанием доставља Суду на расуждение”.

Кметови села Стојника писмено извештавају Суд у Крагујевцу шта су они предузимали у протеклом времену. Они објашњавају да је та ливада уствари Томина (!!!), а да је Тома дао попу ливаду докле поп Јован буде у Стојнику, а кад поп оде из Стојника, да та ливада опет буде Томина.

Наравно, и онда су постојали вештаци, стари људи који су добро знали докле је и чије шта. Староседеоц у Стојнику био је баш помињани Тома (Јовановић). Њему је „на душу” кнез Милутин Савић ставио да покаже докле је чија ливада и он је показао докле је Томина ливада, то је сада попова ливада, а Нешкова је докле је Радојева ливада. Настало је опште замешатељство. Испоставило се да је садашња попова ливада уствари његова ливада и сада је и он тражи натраг! И он је постао умешатељ у парници.

Јасенички кнез Милутин Савић није могао све ово да разреши, већ је закључио да „није могао праву наћи да пре 12 година продату ливаду повратити може”. Ту су укључена и сведочанства кметова да је тај речени Тома до сада продао неколико њива и ливада и сви се „согласују и отсебе писмено дају да с попом у Крагоевац сведоче ради иду”.

Није се залуд сматрало да сус тари људи - мудри људи. Суд је нешто ново и непознато, али књаз је књаз, посебно ако је реч о Великом Милошу. Мудре старине су се сакупиле и ево шта пишу лично књазу Милошу:

„Поздрављамо благородног господара у Крагоевцу и велику тужбу предаемо от анс комшија старинаца из Стојника на попу Јована Петровића, који од Томе и Нешка отима ливаде, једну отима од Томе, другу отима од Нешка”. Тома старинац је ту ливаду косио 30 година, што сви ми старинци знамо, господару. Знамо да је ливада Томина, а није попова. Јављали смо се и кнезу Милутину (Савићу) у Гараше и кнез му је судио, али поп не слуша. Саветовано му је - остави се, попе, ливаде”.

Даље, они упознају књаза Милоша да попа подржава кнез Раде из Марковца и још старине напомињу да они неће да им кнез Раде буде господар, јер „ми, господару, признаемо тебе за господара. Забога, и за име божије извиди и не дај тако да ти људи раде и да нас они не терају судом. Сви знамо како је ливада Томина, није му Тома продао, а ни поконио, него само му дао за једну годину да је покоси. Поп покоси једном, па други пут и онда излага да је његова за до века. Тако не можемо пристати”.

Пошиљаоци овога писма су и наведени. То су били старинци (староседеоци) из села Стојник Јово Поповић, Тома Јовановић, Петар Ташковић, Сима Николић, Марко Радосављевић, Паун Стефановић, Обрад Сундић, Богић Шундић и Благоје Петровић. Оригинал писма чува се у Државном архиву.

Пред кнезовима Српске народне канцеларије поче суђење о овом случају. Први чланови - судије били су: прота Матеја Ненадовић, Павле Сретеновић, Јован Протић, Атанаско Марић, Радојица Зујовић и Пане Јеремић. Пред собом су имали писмо свију кметова села Стојника у коме је написано: „Томи потребовале паре, пак је дошао попу, те узео од њега 30 гроша, пак му је дао ливаду као захвалност што му се поп у невољи нашао, а та ливада нема више него два дана орања и цела се ливада била у гору обратила (зарасла у коров). Поп је искрчио и уредио ливаду и кад је Тома видео како је то сада лепа ливада, није могао да дочека да поп напусти село, него је одмах хтео своју ливаду.

Овде треба напоменути да су поп Јован и још много људи у Стојнику били родом са Пештерске висоравни. Дошли су са Карађорђем 1809. године, па су им мештани давали по парче земље и ливаде док се не снађу и скуће. И они су се директно обратили књазу Милошу, пишући му: „Ми, Господару, нисмо никакве земље ни ливаде из Пештера донели, него смо добили од Копљараца, Орашана и других околних села... Ако Тома сад одузме ливаду и други ће да потражују своје, а чиме ми онда да се изранимо”.

На суд су сви хтели, али пред Милоша нико није желео, јер се плашио Милошеве ђуди. Тако су се, ипак, стари поп Јова и власник ливаде Тома нагодили, на опште задовољство свих, јер би вероватно поп остао без браде, а Тома без ливаде, која би постала Милошево власништво или неког његовог доушника, само да је цео спор дошао до Милоша.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно планирање,
изградњу и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине обавештава јавност да је носилац пројекта **ЈЕЗЕРО д.о.о.**, ПЈ Крагујевац, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја ПРОЈЕКТА: **Постројење за складиштење и третман грађевинског отпада, на животну средину, чија се реализација планира на на кп. бр. 40, 840 841 КО Корман, на територији Града Крагујевца.**

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 11.08.2011. до 22.05.2011. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 15 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

10. августа 2011. године навршиле су се три дуге године од како није са нама наш

Вељко Макојевић
дипломирани економиста
1983-2008.

Прошло је три године, туге бола и празнине у нашим срцима.
Поносни смо што си био део наших породица.

Чика Миле и Аца са породицама

Блажинчић Радмила
геометар
1931 – 1989.

Вољени се никад не заборављају.
Увек си у нашим срцима.

Твоји најмилији

Мали огласи

Продаја

ПРОДАЈЕМ кућу у улици Ду- шана Дугалића. Телефон: 061 67 557 58.

ПРОДАЈЕМ стан, Николе Доксата 77, Звездарска шума, трећи сп-рат, 32м² са одвојеном спаваћом собом, гас, ктв, клима, уградна ку-хиња, плазма телевизор, нов, одмах усељив, са паркинг местом 35.900 еура. Могућност кредита. Контакт 0646437187

ПРОДАЈЕМ стан, Николе Доксата 77, Звездарска шума, високо приземље, 56м², две спаваће собе, гас, ктв, клима, уградна кухиња, нов, одмах усељив, са паркинг ме-стом 41.900 еура. Контакт 0646437 187

ПРОДАЈЕМ стан, Николе Доксата 77, Звездарска шума, сутерен, 40м², гас, ктв, клима, уградна кухи-ња, нов, одмах усељив, са паркинг местом 29.900 еура. Контакт 06464 37187

ПРОДАЈЕМ кућу у Маршићу, 250квм, струја, вода, телефон, ка-нализација, асфалт, на 5 ари плаца. Тел. 064-956-3926

ПРОДАЈЕМ двоипособан стан, 58 квм, код болнице, нова градња, други спрат. Тел. 063-8148004

Услуге

МАТЕМАТИКА, МЕХАНИКА, ФИЗИКА-СВИ УЗАСТИ. Студенти свих виших и високих школа и факултета (септембар-2011). Поправни (август). Телефони: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић.

СОКОБАЊА собе и апарт-мани, веома повољно.

Телефони: 018 884 885, 018 834 885, 064 654 12 98.

МАРКЕТ
НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ
КРАГУЈЕВАЧКЕ
ТЕЛЕФОНИ
333 111
333 116
ТЕЛЕФОНИ
ИНОФЕЛТ
НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ

10.8.1994 – 10.8.2011.

Ратко Палачковић
п.пуковник ЈНА

У сваком новом дану успомене су нам једина утеха. Сећање на миран и сигуран заједнички дом не бледи и пркоси дугим годинама без тебе.

Твоји: супруга Злата и ћерка Душица

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 11. до 17. августа

Четвртак 11. август	Петак 12. август	Субота 13. август	Недеља 14. август	Понедељак 15. август	Уторак 16. август	Среда 17. август
ХРОНИКА	Моја Шумадија	Слободна зона	Стаклено звоно	Мозаик	Суграђани	КОМУНАЛНИ СЕРВИС
19.00 Хроника 1	17.00 Моја Шумадија	23.00 Слободна зона	20.00 Стаклено звоно	17.00 Мозаик	20.30 Суграђани	20.00 Комунални сервис
08.45 Најава програма	08.45 Најава програма	08.45 Најава програма	08.45 Најава програма	08.45 Најава програма	08.45 Најава програма	08.45 Најава програма
08.50 Хит дана	08.50 Хит дана	08.50 Хит дана	08.50 Хит дана	08.50 Хит дана	08.50 Хит дана	08.50 Хит дана
09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести
09.05 Свет на длану р.	09.05 Свет на длану р.	09.05 Цртани филм	09.05 Цртани филм	09.05 Свет на длану р.	09.05 Свет на длану р.	09.05 Свет на длану р.
09.35 Кућница у цвећу р.	09.35 Кућница у цвећу р.	09.35 Трзаан р.	09.35 Најсмешлије животиње р	09.35 Кућница у цвећу р.	09.35 Кућница у цвећу р.	09.35 Кућница у цвећу р.
10.00 Кућница р.	10.00 Кућница р.	10.00 100 великих открића р	10.00 Биографије познатих р	10.00 Кућница р.	10.00 Кућница р.	10.00 Кућница р.
10.30 Путујуће приче р.	10.30 Књижевни магазин р.	11.00 Нокаут р.	11.00 Спасла ме животиња	10.30 Fashion files р.	10.30 Све о животињама р.	10.30 Добродошли у Европу р.
11.00 Између редова р. =	11.00 Између редова р. =	11.30 Улови трофеј р.	11.30 Лек из природе	11.00 Између редова р. =	11.00 Између редова р. =	11.00 Између редова р. =
11.55 Хит дана	12.00 Вести	11.55 Хит дана	12.00 Вести	11.55 Хит дана	12.00 Вести	11.55 Хит дана
12.00 Вести	12.05 Кућница р.	12.00 Вести	12.05 Шумадијски праг	12.00 Вести	12.05 Кућница	12.00 Вести
12.05 Кућница р.	12.35 АБС шоу р.	12.05 Вести	13.00 Агро дневник	12.05 Кућница	12.35 Агро дневник р.	12.05 Кућница
12.35 Лек из природе р.	13.00 Свет на длану р.	12.05 Шумадијски праг р.	13.00 Агро дневник	12.35 Стаклено звоно р.	13.00 Свет на длану	12.35 Један предмет 1000 прича р.
13.00 Свет на длану	13.30 Кућница у цвећу р.	13.00 Кућница у цвећу	13.30 Кућница у цвећу р.	13.00 Свет на длану	13.00 Свет на длану	13.00 Свет на длану
13.30 Кућница у цвећу	14.00 Живот у шест слика р.	13.30 Fashion files	14.00 Путovanje кроз време	13.30 Кућница у цвећу	13.30 Кућница у цвећу	13.30 Кућница у цвећу
14.00 Комунални сервис р.	15.00 Цртани филм	14.00 Шоппинг авантура	15.00 Биографије познатих	14.00 Шоппинг авантура р.	14.00 Иза сцене са... р.	14.00 Света земља р.
15.00 Цртани филм	15.30 Атлас р.	15.00 Спасла ме животиња	16.00 Вести	15.00 Цртани филм р.	15.00 Цртани филм р.	14.30 Суграђани р.
15.30 Кина-Пут змаја р.	16.00 Вести	15.30 Лек из природе р.	16.05 Игра судбине	15.30 Винотека р.	16.00 Вести	15.00 Цртани филм р.
16.00 Вести	16.05 Освета р. =	16.00 Вести	18.00 Докл.прог. Нокаут	16.00 Вести	16.05 Освета р. =	16.00 Вести
16.05 Освета р. =	17.00 Моја Шумадија	16.05 Машхиса	18.30 Улови трофеј	16.05 Освета р. =	17.00 Мозаик	16.05 Освета р. =
17.00 Мозаик	18.00 Fashion files р.	18.00 Раскрића р.	18.50 Хит дана	17.00 Мозаик	18.00 Добродошли у Европу	17.00 Мозаик
18.00 Књижевни магазин	18.30 Мобил Е	18.30 Чувени атентат	19.00 Хроника 1	18.00 Све о животињама	18.30 Мобил Е	18.00 Путујуће приче
18.30 Мобил Е	18.45 Хит дана	19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм	18.30 Мобил Е	18.45 Хит дана	18.30 Мобил Е
18.45 Хит дана	19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм	20.00 Стаклено звоно	18.45 Хит дана	19.00 Хроника 1	18.45 Хит дана
19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм	19.30 Цртани филм	20.30 Најсмешлије животиње	19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм	19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм	20.00 Раскрића	20.00 Лето на трговима	21.00 Концерт РТК	19.30 Цртани филм	20.00 Света земља	19.30 Цртани филм
20.00 Живот у шест слика	20.30 Чувени атентат	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	20.00 Иза сцене са... =	20.30 Суграђани	20.00 Комунални сервис
21.00 Освета =	21.00 Освета =	22.30 АБС шоу	22.30 Један предмет 1000 прича	21.00 Освета =	21.00 Освета =	21.00 Освета =
22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	23.00 Слободна зона	23.00 Непланирано вечере	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2
22.30 Између редова =	22.30 Између редова =	00.00 Вести	00.00 Вести	22.30 Између редова =	22.30 Између редова =	22.30 Између редова =
23.30 Атлас	23.30 Илузиониста	00.30 Хит дана	00.30 Хит дана	23.30 Винотека	23.30 Интерфејс	23.30 Кина-Пут змаја
00.00 Вести	00.00 Вести			00.00 Вести	00.00 Вести	00.00 Вести
наставак програма ТВ Крагујевац	наставак програма ТВ Крагујевац	наставак програма ТВ Крагујевац	наставак програма ТВ Крагујевац	00.05 Хит дана	00.05 Хит дана	00.05 Хит дана
				наставак програма ТВ Крагујевац	наставак програма ТВ Крагујевац	наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм   = серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa
regionalne Televizije Kanal 9**OBJEKTIV 2 U 19.00**

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja najaktuelnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

TAČNO U 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanja iz grada i regiona. Svakog radnog dana, TAČNO U 09:00!

PULS

Politički talk – show, autor Sonja Radošević, premijera petkom u 20.05, a repriza subotom u 14.00

ŠUMADIJSKA RAZGLEDNICA

Region na dlanu, sva aktuelna dešavanja iz regiona, premijera ponedeljkom 20.05h, repriza 12.30h

ARS ANTIKA

Antikviteti i umetničko stvaralaštvo u novom terminu premijera subotom u 18.00, repriza petkom u 14.30

CASINO CLUB

Muzički talk - show, i dalje premijerno četvrtkom u 20.05, repriza petkom u 12.30

SPAJALICA

Kratka forma, spaja javne ličnosti kroz različite teme, pet puta dnevno, radnim danima u 07.10, 08.10, 11.10, 12.10, 18.15, 20.00 i 23.00 best of subotom u 09.30 i 21.00

FLASH

Kultni show biz magazine u "novom ruhu" i novim terminima: 07.15, 10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

K9 NEDELJOM

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona. nedeljom od 16.00 h

SERIJSKI PROGRAM

„Luna“ (Nova TV novela na programu TV Kanal 9...) premijera radnim danima u 16.15, repriza narednog dana u 10.15

„Put za Ejvoli“ (Najgledanija kanadska serija)

Premijera radnim danima u 23.10, repriza narednog dana u 17.10

IGRANI FILMOVI

„Siva zona“ - Subota 20.00

„Ponuda“ - Subota 00.00

„Slepi horizont“ - Nedelja 20.00

„Romantična engleskinja“ - Nedelja 23.00

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

Regionalna Televizija Kanal 9 tel./faks (034) 331-509 marketing (034) 337-667

